

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/86/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315212179
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2315212179.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudcov: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Dominika Horváthová, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, adresa C., D. XXX/X, proti žalovaným: 1. A. E., nar. XX.XX.XXXX, adresa C., F. XXXX/X, 2. G. E., nar. X.X.XXXX, adresa tamtiež, 3. H. E., nar. X.X.XXXX, adresa tamtiež, žalovaní zastúpení advokátskou kanceláriou: SOPKO LEGAL, s.r.o., so sídlom Trnava, Paulínska 7523/24, o určenie priebehu hranice pozemkov, na odvolanie žalovaných 1, 2, 3, proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 26C/354/2015-552 zo dňa 31.3.2022, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným 1, 2 a 3 v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd v celom rozsahu vyhovel žalobe, keď vo výroku rozhodol nasledovne:

I. Súd určuje, že hranicu medzi pozemkom žalobcu E-KN 34/4 zapísané na LV č. XXX katastrálne územie H. I. a pozemkami žalovaných 1/ 2/ a 3/ C - KN 213/1, C - KN 214, zapísanými na LV č. XXXX, katastrálne územie H. I. tvorí spojnica bodov č. 1, 2 a 3 , vyznačená na prílohe č. 4 znaleckého posudku znalca Ing. Romana Wagnera č. 13/2019 zo dňa 30.12.2019, ktorý je vrátane príloh súčasťou rozsudku.

II. Žalobca je vlastníkom plochy definovanej bodmi č. 1, 2 , 5 a 6 v celkovej výmere 25 m², označenej ako diel č. 1 a plochy definovanej bodmi č. 2, 3, 4 a 5 v celkovej výmere 14 m², označenej ako diel č. 2 tak ako je vyznačené na prílohe č. 4 znaleckého posudku znalca Ing. Romana Wagnera č. 13/2019 zo dňa 30.12.2019, ktorý je vrátane príloh súčasťou rozsudku.

III. Žalovaní 1/ 2/ a 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne vypratať a odovzdať žalobcovi plochu definovanú bodmi č. 1, 2, 5 a 6 v celkovej výmere 25 m² označenú ako diel č. 1 a plochu definovanú bodmi č. 2, 3, 4 a 5 v celkovej výmere 14 m² označenú ako diel č. 2 tak ako je vyznačené na prílohe č. 4 znaleckého posudku znalca Ing. Romana Wagnera č. 13/2019 zo dňa 30.12.2019, ktorý je vrátane príloh súčasťou rozsudku do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Súd žalobcovi priznáva 100% náhrady trov konania.

2. V úvode odôvodnenia preskúmaného rozsudku prvoinštančný súd skonštatoval, že ostatnou zmenou žaloby podanou súdu dňa 21.01.2020 sa žalobca domáhal určenia, že A/ hranicu medzi pozemkom žalobcu E-KN 34/4 zapísané na LV č. XXX katastrálne územie H. I. a pozemkami žalovaných 1/ 2/ a 3/ C - KN 213/1, C - KN 214, zapísanými na LV č. XXXX, katastrálne územie H. I. tvorí spojnica bodov č. 1, 2 a 3 , vyznačená na prílohe č. 4 znaleckého posudku znalca Ing. Romana Wagnera č. 13/2019 zo dňa 30.12.2019, ktorý je vrátane príloh súčasťou rozsudku; B/ Žalobca je vlastníkom plochy

definovanej bodmi č. 1, 2, 5 a 6 v celkovej výmere 25 m², označenej ako diel č. 1 a plochy definovanej bodmi č. 2, 3, 4 a 5 v celkovej výmere 14 m², označenej ako diel č. 2 tak ako je vyznačené na prílohe č. 4 znaleckého posudku znalca Ing. Romana Wagnera č. 13/2019 zo dňa 30.12.2019, ktorý je vrátane príloh súčasťou rozsudku; C/ Žalovaní 1/ 2/ a 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne vypratať a odovzdať žalobcovi plochu definovanú bodmi č. 1, 2, 5 a 6 v celkovej výmere 25 m² označenú ako diel č. 1 a plochu definovanú bodmi č. 2, 3, 4 a 5 v celkovej výmere 14 m² označenú ako diel č. 2 tak ako je vyznačené na prílohe č. 4 znaleckého posudku znalca Ing. Romana Wagnera č. 13/2019 zo dňa 30.12.2019, ktorý je vrátane príloh súčasťou rozsudku do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaní 1 až 3 žiadali žalobu zamietnuť.

3. Zo súkromného znaleckého posudku č. 13/2019 Ing. Romana Wagnera predloženého žalobcom podľa prvoninštančného súdu vyplýva záver, že hranica prebiehajúca medzi pozemkami KN C č. 213/1, 214 a pozemkom KN C č. 212 nie je identická s hranicou prebiehajúcou medzi pozemkami evidovanými v mape evidencie nehnuteľností (mapa pred THM) p.č. 34/3, 34/4 a pozemkami p.č. 34/1, 34/2. Hranica medzi pôvodnými pozemkami, ktorá je nateraz evidovaná v mape určeného operátu, mala prebiehať cez pozemky p.č. 213/1 a 214 (t.j. pozemky v súčasnosti evidované v registri C katastra nehnuteľností). Zobrazenie tohto rozdielu priebehu hraníc je v prílohe č. 4 tohto znaleckého posudku. V prílohe č. 4 sú hranice pozemkov registra C vyznačené čiernou farbou a správna hranica pozemkov registra E zelenou farbou. Podľa mapových podkladov sa existujúce oplotenie nenachádza na hranici oddeľujúcej pôvodné pozemky p.č. 34/3, 34/4 od pozemkov p.č. 34/1 a č. 34/2. Vlastnícka hranica medzi pôvodnými pozemkami p.č. 34/1, 34/2 a pozemkami p. č. 34/3 a 34/4 tak, ako bola pre THM evidovaná v mape evidencie nehnuteľností je v znaleckom náčrte definovaná ako spojnica bodov č. 1, 2 a 3 tak, ako sú znázornené v znaleckom náčrte v prílohe č. 4. Časť pozemku KN C p.č. 213/1, ktorá bola pred THM súčasťou pôvodných pozemkov p. č. 34/4 a 34/3 je v znaleckom náčrte definovaná bodmi č. 1, 2, 5 a 6 (diel č. 1). Výmera tejto plochy je 25 m². Časť pozemku p. č. 214, ktorá bola pred THM súčasťou pôvodného pozemku p. č. 34/3, je v znaleckom náčrte definovaná bodmi č. 2, 3, 4 a 5 (diel č. 2). Výmera tejto plochy je 14 m². Súradnice bodov č. 1, 2, 3, 4, 5 a 6 sú uvedené v prílohe č. 2 znaleckého posudku. V prílohe č. 3 je súťaž analógovej mapy evidencie nehnuteľností a aktuálnou katastrálnou mapou, v ktorej sú zobrazené hranice pozemkov registra C katastra nehnuteľností. Technickým podkladom pre zápis pozemkov KN C č. 213/1, 213/2 a 214 do LV bol geometrický plán č. 18-6/2004 J. F., kde boli nesprávne stotožnené hranice pôvodného pozemku p. č. 34/1 s pozemkami KN C p. č. 213/1, 213/2 a 214. Zápisom tohto geometrického plánu bola zmenená výmera pôvodného pozemku p. č. 34/1 z 557 m² na 615 m², ktorý bol v novom stave zapísaný ako p. č. 213/1, 213/2 a 214. Parcela KN E č. 34/4 tak, ako je v súčasnosti evidovaná vo vektorovej mape určeného operátu zahŕňa celý pôvodný pozemok p. č. 34/4 a časť pôvodného pozemku p. č. 34/3, ktorý bol pričlenený k pôvodnej parcele č. 34/4 a je zapísaná na LV č. XXX.

4. Z kontrolného znaleckého posudku č. 7/2021 Ing. Miloša Jacku, PhD., vyplýva záver, že priebeh hranice v teréne vymedzený existujúcim oplotením medzi pozemkami KN C p. č. 213/1, 214 a pozemkom KN E p. č. 34/4 v k.ú. H. I. zodpovedá vlastníckej hranici zobrazenej k katastrálnej mape. Užívacia hranica odpovedajúca existujúcemu oploteniu (príl. č. 18) je totožná s vlastníckou hranicou. Vyhodnotením kontrolného merania a zrekonštruovaním meraní podľa pôvodných GP, ktorými vznikli pozemky pred THM mapovaním dospel k výsledku, ktorý zodpovedá polohe lomových bodov evidovaných v platnom stave KN, teda k rovnakému stavu ako je priebeh dnes spornej vlastníckej hranice zadefinovaný v platnom stave KN. Uvedené potvrdzuje, že stav pred THM mapovaním, t.j. v čase, kedy nehnuteľnosti nadobudli právni predchodcovia, ako aj v čase mapovania THM a v súčasnosti je totožný. Spoločná hranica právneho stavu strán sporu medzi parcelami registra C KN č. 213/1, 214 a E KN č. 34/4, ktorá polohovo zodpovedá časti C KN č. 212 prechádza spojnicou lomových bodov č. 20-84, 20-244 a 20-243, užívacia hranica zodpovedá existujúcemu oploteniu, čo dokladuje v účelovej mape - súťaž zameraného stavu s mapou KN a E KN p. č. 34/4, kde je totožná s hranicou vlastníckou, dĺžka spoločnej hranice vymedzená LB je 35,74 m². Na určenie priebehu spornej vlastníckej hranice GP č. 22-2630-761-75 nemá vplyv, rieši oddelenie p. č. 36/1, teda pozemkov východne - napravo od EN p. č. 34/1, 34/2 a 34/4; sú tam zapísané staničenia širok pozemkov, ktoré sú totožné s údajmi uvedenými v skôr vyhotovených GP, ktorými vznikali susedné pozemky. Všetky skôr vyhotovené GP, ktoré v ZP použil znalec, sú v prílohách. Priebeh hranice medzi pozemkami KN C p. č. 213/1, 214 a pozemkom KN E p. č. 34/4 v k.ú. H. I. vzhľadom k hraniciam pozemkov určených THM a vzhľadom k údajom v preberacom protokole, ktorého účastníkmi boli právni predchodcovia strán sporu odpovedá platnému stavu KN. Hranica je vymedzená LB, ktoré boli v čase vzniku THM zamerané. Zakreslenie stavby - rodinný dom na p. č.

213/2 nemá vplyv na priebeh hranice medzi pozemkami KN C p. č. 213/1, 214 a KN E p. č. 34/4 v k. ú. H. I.. Vo vzťahu k posúdeniu správnosti záverov znalca Ing. Wagnera udal, že on dospel k iným záverom, vlastnícka hranica medzi stranami sporu je totožná s existujúcim oplotením a súčasne platným stavom KN. Žalobcovi nepatrí žiadna časť pozemku žalovaných. Posun hranice 1,15 m resp. 1,03 m tak, ako je vyčíslený a vykreslený v prílohe č. 4 ZP 13/2019 vychádza pravdepodobne len zo zákresu priebehu hranice v mape pred THM. Nikde v jeho ZP nenašiel skutočnosť, aby pracoval s geometrickými plánmi, podľa ktorých došlo k vytvoreniu predmetných nehnuteľností a ktoré boli podkladom k prevodu vlastníckych práv. Predmetné GP obsahujú priamo merané miery a jednoznačne definujú priebeh vlastníckych hraníc, teda aj šírky pozemkov. Po THM je medzi p. č. 213/1 a 212, ktorej časti odpovedá E KN p. č. 34/4 lom, ktorý v mapách a GP pred THM nebol. Uvedené vzhľadom na rozsah zadania ďalej neriešil.

5. Prvoinštančný súd vec právne posúdil na základe aplikácie ust. § 123, § 126 ods. 1 OZ (zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka – ďalej aj len OZ), § 137 písm. c) CSP (zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku – ďalej aj len CSP), s poukazom na § 70 Katastrálneho zákona (zák. č. 162/1994 Z.z.).

6. Vo vzťahu k opakovanému nesúhlasu a výhradám žalobcu k spôsobu vedenia konania, prvoinštančný súd uviedol, že nie sú dôvodné, rozhodne súd nekoná v záujme a/alebo s úmyslom favorizovať tú ktorú stranu sporu. Podstata spočíva v tom, že súd a žalobca majú odlišný právny názor na spôsob aplikácie sudcovskej koncentrácie konania. Žalobca si vyložil ust. § 153 ods. 2 CSP tým spôsobom, že v prípade nedodržania lehoty súd obligatórne (nie fakultatívne) neprihliadne na oneskorene navrhnutý prostriedok procesnej obrany žalovaných a v žiadnom prípade ho nevykoná. Takýto názor ale podľa prvoinštančného súdu nemá oporu v zákone. Ust. § 153 ods. 2 CSP (obdobne aj § 181 ods. 4 CSP) za procesnú sankciu nedodržania lehoty označuje možnosť, nie však povinnosť súdu na oneskorené relevantné procesné úkony neprihliadať. Prvoinštančný súd uviedol, že netvrdí, že účinné znenie CSP explicitne obsahuje inštitút kontrolného znaleckého posudku, ako to bolo v predchádzajúcej úprave OSP, rovnako nemá dôvod nesúhlasiť s právnym názorom ÚS SR vysloveným pod I.ÚS 335/19, nakoľko neexistencia explicitného označenia možnosti preskúmania znaleckého posudku iným znaleckým posudkom tzv. kontrolným v CSP znení účinnom od 1.7.2016, je nesporným faktom vzhľadom na znenie § 195 až § 211 CSP. V danom prípade súd pripustil oneskorený procesný návrh žalovaných na nariadenie znaleckého dokazovania za účelom (aj) kontroly správnosti súkromného znaleckého posudku Ing. Wagnera a to vzhľadom na individuálne vyhodnotenie veci súdom najmä s prihliadnutím na to, že znaleckého dokazovanie je jedným z rozhodujúcich dôkazných prostriedkov vzhľadom na absenciu potrebných odborných znalostí súdu, pričom žalobcom predložený súkromný znalecký posudok bol protistranou spochybnený najmä čo do spôsobu a obsahovej správnosti jeho spracovania, ktorú skutočnosť nemôže súd urobiť sám, t.j. je logicky vylúčené, aby súd si o správnosti znaleckého posudku urobil vlastný záver a už vôbec nie taký, čo by bol v rozpore so závermi znaleckého posudku a to vzhľadom na absenciu odborných znalostí súdu. Je zároveň vylúčené, aby o výhradách správnosti postupu znalca a obsahu jeho záverov rozhodol súd podľa vlastnej úvahy. Túto situáciu by bolo možné zákonne doriešiť len postupom v zmysle § 207 ods. 3 CSP, čím by spis obsahoval tri znalecké posudky a konanie by trvalo dlhšie ako v prípade, ktorý zvolil súd, vychádzajúc z ust. § 187 ods. 1 CSP, keď vyhovel návrhu žalovaných a nariadil (tzv. kontrolné, nie tzv. obyčajné) znalecké dokazovanie znalcom vybraným súdom.

7. Z vykonaného dokazovania podľa prvoinštančného súdu vyplynulo, že žalobca je výlučný vlastník nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v okrese Galanta, obec C., E.K. H. I., vedenej Okresným úradom Galanta, katastrálnym odborom na LV č. XXX ako parc. č. 34/4, register E, o výmere 800 m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria a parcela č. 35/3 o výmere 550 m², druh pozemku - trvalé trávnaté porasty. Žalovaní 1/ až 3/ sú spoluvlastníkmi susednej nehnuteľnosti, a to LV č. XXXX, parc. č. 213/1 o výmere 240 m², zastavané plochy, parc. č. 213/2, o výmere 78 m², zastavané plochy, parc.č. 214 o výmere 297 m², záhrada. Žalobca dňa 20.07.1991 kúpil dražbou prevádzkovú budovu na podnikateľské účely, pričom súčasťou areálu je parcela č. 34/4, v čase kúpy nevedel, že areál nemá usporiadané pozemky, neskoršie, listom 29.11.1991 bol informovaný Správou geodézie a kartografie Bratislava o právnej neusporiadanosti pozemkov s tým, že buď treba vytýčiť parcelu o výmere 800 m² ak sa dá alebo zamerať skutočný stav a usporiadať. Dal vypracovať geometrický plán, z ktorého vyplynulo, že chýbajúcu časť z výmery 800 m² užíva sused zľava, ktorým bola p. D., právna predchodkyňa žalovaných 1/ a 3/, ktorá si bola vedomá nesprávnej výmery, avšak vec s ňou aktívne neriešil z dôvodu jej podlomeného zdravia. Aktuálne sú podielovými spoluvlastníkmi susedných nehnuteľností parc. C KN

č. 213/1, 213/2 a 214 žalovaní 1/ až 3/ (LV č. XXXX), pričom aktuálna celková výmera tam evidovaná je 615 m², právny dôvod nadobudnutia vlastníckeho práva je kúpna zmluva V 2366/05. V zmysle znenia žaloby je predmetom konania vypratanie výmery 39 m² z dôvodu nesprávneho priebehu hraníc.

8. Vzhľadom na tvrdenie žalovaných, že aj v prípade, ak by došlo k nesprávnemu zameraniu priebehu hranice pozemkov, sporná časť je vydržanou do vlastníckeho práva právnych predchodcov žalovaných, prípadne samotnými žalovanými, s poukazom na uplynutie zákonnej vydržacej doby, ako aj existenciu nepretržitej dobromyseľnej držby ako na strane právnych predchodcov žalovaných, tak aj na strane žalovaných, prípadne, aby zohľadnil súd dobromyseľnosť žalovaných ako nadobúdateľov vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, nakoľko títo po zachovaní potrebnej miery opatrnosti ako kupujúci nemali vedomosť o spornosti priebehu hraníc pozemku, prvoinštančný súd sa v rámci konania musel vysporiadať s uvedenou argumentáciou. Vo vzťahu k dobromyseľnému nadobudnutiu vlastníckeho práva žalovaní tvrdili, že na základe kúpnej zmluvy s predávajúcimi - dedičmi po neb. L. D. zo dňa 20.07.2005 došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vedenej na LV č. XXXX parcely C KN č. 213/1, 213/2 a 214 na žalovaných 1 až 3/, a to o celkovej výmere 615 m² (aktuálne zapísanej v LV č. XXXX. Po oboznámení sa s obsahom zmluvy predloženej žalovanými, a to najmä s jej čl. I súd dospel k zisteniu, že prvou vetou daného článku predávajúci prehlasujú, že sú vlastníckymi nehnuteľnosťami o celkovej výmere 557 m², následne druhá veta udáva, že bol vo veci vypracovaný znalecký GP č. 18-6/2004, ktorým vznikli pozemky KN C p. č. 213/1, o výmere 240 m², č. 213/2 o výmere 78 m² a č. 214 o výmere 297 m², t.j. v celkovej výmere po zrátaní 615 m². Vo svetle zásady nemo plus iuris nie je súdu zrejmé, ako mohli vlastníci celkovej výmery 557 m² previesť na iného výmeru 615 m², kde dôvodom navýšenia výmery je geometrický plán. Tvrdenie o nadobudnutí vlastníctva uvedenou zmluvou k výmere 615 m² vo svetle týchto skutočností sa javí zjavne nepresvedčivé, rovnako ako tvrdenie, že pri vynaložení primeranej miery opatrnosti o rozpore vo výmere žalovaní nemohli vedieť. Uvedený rozpor je totiž zrejmý už z čl. I kúpnej zmluvy. Rovnako by teda k uvedenému zisteniu žalovaní dospeli, ak by sa pred jej podpísom informovali na aktuálnu výmeru evidovanú v katastri nehnuteľností, čo sa v rámci bežnej miery opatrnosti žiada vykonať. Dobromyseľnosť žalovaných ako kupujúcich v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy teda súd za preukázanú nemal. Vydržanie patrí k všeobecným originárnym spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva a pojmovo predstavuje nadobudnutie vlastníckeho práva dlhodobou držbou oprávnenou osobou, ktorá nie je vlastníkom. Predmetom vydržania môže byť hnutelná aj nehnuteľná vec, ktorá je individuálne určená. Týmto predmetom nemôže byť len sporná časť veci (napr. sporný pruh pozemku, priechod a pod.). Vylúčenie možnosti vydržania len spornej časti pozemku má okrem iného logický základ v absencii oprávnenej a dobromyseľnej držby v prípade len spornej časti pozemku. Žalobca spochybnil vydržanie predmetu kúpnej zmluvy z 20.07.2005 len v časti výmery presahujúcej výmeru 557 m², v zmysle aktuálneho znenia žaloby len v časti výmery 39 m², zvyšná časť 557 m² spornou nebola ani vo vzťahu k žalovaným 1 až 3, ani vo vzťahu k ich právnym predchodcom. Vzhľadom na uvedené je irelevantné a v rozpore so zásadou hospodárnosti konania vykonávať dokazovanie navrhnuté žalovanými výsluchom svedkov - predávajúcich z kúpnej zmluvy ohľadne preukázania dobromyseľnosti žalovaných 1 až 3, či už ako kupujúcich alebo ako nadobúdateľov vlastníckeho práva k spornej časti nehnuteľnosti vydržaním. Napokon na navrhnutom dokazovaní žalovaní nezotrvali, v opačnom prípade by takýto návrh súd s poukazom na práve uvedené výklad zamietol. K zákonným predpokladom vydržania patria: a) nadobúdateľ je oprávneným držiteľom veci po celú vydržaciú dobu, b) nepretržitosť vydržacej doby, ktorou je neprerušovaný stav užívania predmetu vydržania počas zákonom ustanovenej doby, ktorá je pri hnutelnostiach tri roky a pri nehnuteľnostiach desať rokov. Prekážkou nepretržitosti nie je právne nástupníctvo, pretože právny nástupca si do vydržacej doby môže započítať aj dobu, po ktorú vec oprávnene držal jeho právny predchodca. Plynutie vydržacej doby je prerušené vtedy, ak držiteľ prestane byť dobromyseľný alebo prestane nakladať s vecou ako so svojou. Predmetom vydržania nemôžu byť veci, ktoré sú uvedené v § 125 OZ, v ktorej súvislosti je správna argumentácia žalobcu ohľadne vylúčenia vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti do 31.12.1991, nakoľko bola sporná nehnuteľnosť predmetom socialistického vlastníctva, preto vychádzajúc z obsahu § 135a ods. 3 OZ účinného do 31.12.1991 nebolo možné nadobudnúť vlastníctvo vydržaním veci, ani právni predchodcovia žalovaných teda nemohli byť dobromyseľní a nie je možné započítať ani ich vydržaciú dobu do roku 1992 (NS SR 5 Cdo/260/2008). Právny titul (či už kúpna zmluva vo vzťahu k žalovaným, alebo prídelová listina vo vzťahu k neb. L. D.) ako hmotnoprávny predpoklad začatia oprávnenej držby korešponduje len s výmerou 557 m², na výmeru 615 m² žalovaní relevantný právny titul (dôvod) v konaní nepreukázali. Bez ohľadu na uvedené, spor sa týka vlastníckeho práva časti nehnuteľnosti, vo vzťahu k čomu je nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním vylúčené.

9. Prvoinštančný súd pokračoval, že rozhodujúce sú znalecké posudky č. 13/2019 (súkromný znalecký posudok predložený žalobcom) a č. 7/2021 (kontrolný znalecký posudok), najmä ich závery. Dôvodne (i keď po uplynutí lehoty na vyjadrenie, až v rámci záverečnej reči, napriek čomu súd na tento argument prihliadol) argumentoval žalobca, že znalecký posudok č. 7/2021 neobsahuje kompletnú znaleckú doložku ako podstatnú náležitosť znaleckého posudku v zmysle zákona o znalcoch a tlmočníkoch, absentuje (str. 27 posudku) vyhlásenie znalca o tom, že si je vedomý následkov vedome nepravdivého posudku. Súd mal za to, že nemožno vychádzať zo záverov znaleckého posudku a tento považovať za plne relevantný dôkazný prostriedok so zodpovedajúcou výpovednou hodnotou, pokiaľ je v rozpore s ust. § 17 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z.z., t.j. v prípade absencie jeho zákonnej náležitosti, vonkoncom nie v prípade absencie zákonnej náležitosti vypovedajúcej o hodnovernosti dôkazného prostriedku. Zároveň súd považoval za dôvodný argument žalobcu, že znalecký posudok č. 7/2021, ako je zrejme z jeho záverov (ods. 8 odôvodnenia) s poukazom na právny názor ÚS SR I. ÚS 508/2016-28 zo dňa 17.08.2016, v skutkovo a právne obdobnej veci, podľa ktorého „rozhodnutie je teda závislé výlučne od určenia priebehu vlastníckej hranice medzi spornými pozemkami. Tak ako odvolací súd konštatoval už vo svojom zrušujúcom uznesení, ...nie je pre posúdenie priebehu majetkovej hranice rozhodujúci jej priebeh zameraný pri technicko - hospodárskom meraní (THM), ktoré nesprávne pojal za základ svojho znaleckého posudku znalec ... Odvolací súd konštatoval, že THM bolo iba technickým úkonom zameraným na upresnenie užívacích vzťahov k nehnuteľnostiam, ktoré však nemohlo žiadnym spôsobom ovplyvniť predtým existujúci rozsah vlastníckeho práva, a to ani za preukázania prejaveneho súhlasu s takto zameranou hranicou...“Postup zvolený znalcom vo vzťahu k znaleckému posudku č. 7/2021, kde jedným zo základných kritérií boli THM, je teda zjavne nesprávny. Súd zároveň poukázal na to, že odpoveď znalca Ing. Jacka na podstatnú otázku kontroly postupu Ing. Wagnera formulovanú aj žalovanými ako otázka č. 6, najmä vzhľadom na rozdielne znalecké zistenia, nie je zodpovedaná v potrebnej intenzite, argumentačne presvedčivá a komplexná, nemožno ju vyhodnotiť ako dôvodne a presvedčivo vyvracajúcu správnosť postupu resp. záverov kontrolného znaleckého posudku č. 13/2019. Vyššie uvedené nedostatky znaleckého posudku č. 7/2021 podľa názoru súdu nemožno odstrániť prípadným vypočítaním znalca. Po zaslaní kontrolného znaleckého posudku č. 7/2021 stranám sporu proti jeho obsahu namietal len žaloba, žalovaní 1 až 3 na posudok žiadnym spôsobom nereagovali. Žalobca v rámci vyjadrenia k posudku navrhol na ďalšom už vytýčenom pojednávaní vypočítať znalcov Ing. Wagnera ako aj Ing. Jacka, PhD., ktorému návrhu na doplnenie dokazovania súd ako dôvodnému a s vecou súvisiacemu nemal dôvod nevyhovieť, najmä s prihliadnutím na nespornú skutočnosť, že bol podaný včas tak, aby súd účasť znalcov mal objektívnu možnosť zabezpečiť na najbližšie vytýčené pojednávanie. Predvolaní znalci sa s poukazom na ospravedlnenia na ostatné pojednávanie neodstavili, pričom na predmetnom pojednávaní žalobca uviedol, že na ich výsluchu netrvá, čo súd nemal dôvod neakceptovať s poukazom na zásadu kontradiktórnosti konania. Následne právny zástupca žalovaných 1 až 3 navrhol, aby bol predvolaný minimálne Ing. Wagner, ktorý návrh na doplnenie dokazovania súd zamietol s tým, že nebol navrhnutý včas, pričom nejde o návrh na vykonanie dôkazu, ktorý objektívne skôr navrhnutý byť nemohol, na čo reagoval právny zástupca žalovaných 1 až 3 tým, že vzhľadom na jeho predchádzajúce navrhnutie žalobcom, nechcel duplicitne navrhovať dokazovanie, ktorý argument je podľa názoru súdu procesne irelevantný, strany sporu konajú samostatne, uplatňujú procesné práva v medziach a na základe CSP. Zároveň súd prvej inštancie konštatoval, že vyššie uvedené nedostatky posudku č. 7/2021 žalovanými navrhnutý výsluch znalca Ing. Wagnera (znalca posudku č. 13/2019) neodstráni, pričom práve tu je priestor pre aplikáciu koncentrácie konania. Právny zástupca žalovaných vyhodnotil tento postup súdu za prekvapivý z bližšie neuvedených dôvodov a uviedol, že ešte má výhrady voči posudku č. 13/2019, ktoré neuviedol doposiaľ, nakoľko sa v rámci výsluchu Ing. Wagnera chcel dozvedieť, prečo ním použité geometrické plány neboli zaevidované v katastri nehnuteľností a otázku mal v úmysle mu položiť bezprostredne. Súdu uniká dôvodnosť tohto zámeru, nakoľko skutočnosť, či sú konkrétne geometrické plány evidované katastrom alebo nie, je preukázateľná iným spôsobom ako výpoveďou znalca, pričom uvedenú skutočnosť znalec bezprostrednou reakciou zmeniť ani nedokáže. Ide o procesnú obranu, ktorá mohla a mala byť produkovaná včas.

10. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie konštatujú, že žalobca v predmetnom konaní uniesol jemu náležiacie dôkazné bremeno, i že o správnosti záverov znaleckého posudku č. 13/2019 Ing. Wagnera nemá pochybnosť s poukazom na to, že dôvodnosť výhrad proti nemu vznesených žalovanými v konaní preukázaná nebola, na základe čoho žalobe ako plne dôvodnej vyhovel. O náhrade trov konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP s poukazom na plný procesný úspech žalobcu vo veci a priznal mu náhradu trov konania v plnej miere.

11. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podali prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalovaní 1, 2, 3, pričom uplatnili odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP, teda, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovaným uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom navrhli, aby odvolací súd po doplnení dokazovania rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovaným voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania 100% a v prípade, ak by neboli splnené podmienky pre zmenu rozsudku, navrhli, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Odvolatelia zhrnuli, že nesprávne závery prvoinštančného súdu boli postavené na skutočnosti, že rozhodujúcim pre súd bol znalecký posudok znalca Ing. Romana Wagnera č. 13/2019 zo dňa 30.12.2019 (ďalej aj len posudok znalca Ing. Wagnera) a že žalovaní nemohli vydržať spornú časť pozemkov C-KN 213/1, C-KN 214 zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. H. I. (ďalej aj len pozemky).

13. Vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu odvolatelia poukázali na to, že žalobca predložil znalecký posudok Ing. Wagnera krátko pred pojednávaním 27.2.2020, čo žalovaným neumožnilo včas písomne reagovať a na tomto pojednávaní vzniesli odôvodnené námietky voči posudku. Odvolatelia následne poukázali na konštatáciu súdu prvej inštancie z ods. 15 odôvodnenia preskúmaného rozsudku, pričom zdôraznili, že súd uviedol, že je logicky vylúčené, aby si o správnosti znaleckého posudku urobil vlastný názor vzhľadom na absenciu odborných znalostí súdu a je teda vylúčené, aby o výhradách k správnosti postupu znalca a obsahu jeho záverov rozhodol súd podľa vlastnej úvahy s tým, že správnosť posudku a zároveň relevanciu argumentáciu protistrany súd nemôže podľa vlastného úsudku vyhodnotiť. Súd prvej inštancie si teda uvedomoval, že relevanciu námietok proti posudku Ing. Wagnera nemôže posúdiť sám na základe vlastnej úvahy a preto pristúpil k doplneniu dokazovania a uznesením na č.l. 359 v spojení a uznesením na č.l. 290, nariadil znalecké dokazovanie a ustanovil znalca Ing. Miloša Jacka, PhD. Ing. Jacko predložil súdu znalecký posudok č. 7/21, ktorý vecne spochybnil závery prijaté v posudku Ing. Wagnera. Súd však na posudok Ing. Jacka neprihliadol s odôvodnením, že v ňom absentuje znalecká doložka aj vyhlásenie o vedomosti následkov vedome nepravdivého posudku a za určujúci prijal posudok Ing. Wagnera. Podľa odvolateľov takýto postup súdu nemôže obstáť z piatich dôvodov, pretože : 1. ak mal súd za to, že posudok Ing. Jacka nespĺňa náležitosti znaleckého posudku, je nepochopiteľným jeho formalistický prístup, keď naň jednoducho neprihliadol bez toho, aby znalca s poukazom na § 17 ods. 7 písm. b) zák. č. 382/2004 ako zadávateľ, vyzval na doplnenie znaleckého posudku odstránením formálnych chýb. Okrem toho absencia znaleckej doložky nemá vplyv na obsah a závery posudku. 2. Ak súd sám uviedol, že námietky žalovaných a správnosť posudku Ing. Wagnera nemôže sám vyhodnotiť, je nelogickým záver súdu, aby bez vyporiadania sa s námietkami pomocou iného znaleckého posudku odrazu považoval za postačujúci aj bez vyhodnotenia vznesených námietok práve posudok Ing. Wagnera. 3. Pokiaľ súd prvej inštancie namietal, že znalec ako jedno zo základných kritérií pre určenie hranice pozemkov vzal THM (technicko-hospodárske meranie), čo podľa označeného názoru ÚS SR nie je možné, takáto argumentácia súdu nemôže obstáť, keďže zo záverov posudku Ing. Jacka je zrejmé, že znalec posudzoval priebeh hranice medzi pozemkami jednotlivo a samostatne vo vzťahu k vlastníckej hranici zobrazenej v katastrálnej mape, voči evidovanému právnenému stavu a skutkovému stavu, vo vzťahu k pripojenému geometrickému plánu, vzhľadom k hraniciam určeným THM, ako aj vo vzťahu k zakresleniu stavby rodinného domu na danej parcele. THM teda bolo len jedným z viacerých hľadísk posudzovania priebehu hranice, pričom pri ostatných hľadáiskách sa na THM (ktoré bolo riešené len v otázke č. 4) vôbec neprihliadalo. Posudkom Ing. Jacka boli vyvrátené závery posudku Ing. Wagnera aj pri určení priebehu hranice s kritériami nesúvisiacimi s THM. 4. Rozsudok neobsahuje absolútne žiadne odôvodnenie, v čom považuje súd otázku č. 6 za nepresvedčivú a nezodpovedanú v potrebnej intenzite, hoci znalec na ňu zodpovedal na viac ako pol strane, odôvodnenie rozsudku v tomto smere je rýdzim konštatovaním a javí sa arbitrárne. 5. Pokiaľ prvoinštančný súd v odôvodnení podsúva, že posudok Ing. Jacka mal byť údajne kontrolným znaleckým posudkom, to nevyplýva ani z uznesenia na č.l. 359, ani z č.l. 290. Okrem toho jeden znalec nemôže kontrolovať postup iného znalca, rozpory znaleckých posudkov riešia len znalecké ústavy. Posudok Ing. Jacka bol podľa názoru odvolateľov ďalším t.j. druhým znaleckým posudkom, a nie kontrolným znaleckým posudkom. Odvolatelia zdôraznili, že ak by súd nepovažoval vykonanie tohto dôkazu za potrebné, nepripustil by ho. Potom ako sa na posledné pojednávanie ani jeden zo znalcov nedostavil a žalobca vzal návrh na ich

vypočutie späť, žalovaní trvali na vypočutí znalca Ing. Wagnera a mienili mu klásť pripravené otázky. Ak súd najprv pripustil výsluch znalcov, odvolatelia nepovažujú za akceptovateľný postup, ktorý od výsluchu Ing. Wagnera napriek naliehaniu žalovaných upustil. Pred výsluchom znalcom mohlo dôjsť k odstráneniu rozporov medzi ich posudkami a súd na ich výsluch z nepochopiteľných dôvodov rezignoval.

14. K otázke vydržania odvolatelia poukázali na to, že súd prvej inštancie k námietke vydržania neprihliadol, pričom dôvodil tým, že predmetom vydržania nemôže byť len sporná časť veci a že kúpna zmluva zo dňa 20.7.2005 konštatovala vlastnícke právo predávajúcich k nehnuteľnostiam o výmere 557 m² a nie 615 m² uvádzanej v geometrickom pláne a predávajúci ako vlastníci výmery 557 m² nemohli previesť na iného 615 m². Odvolatelia sa s názorom súdu, že vydržanie v časti parcely nie je možné nestotožňujú s tým, že súdna prax pripúšťa aj vydržanie hmotnej majetkovej podstaty (zložky), ktorá nie je samostatnou vecou, ak sa stáva súčasťou inej existujúcej veci, resp. ak ju možno pričleniť k existujúcej veci, teda aj inej susediacej parcele (R 40/2000), pričom odkázali aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 24.3.2019 sp. zn. 25Co/76/2018, z ktorého odôvodnenia zdôraznili, že keď niekto nadobudne vlastníctvo k pozemku a súčasne sa uchopí aj držby časti alebo celého susedného pozemku, právnym titulom vydržania je nadobúdací titul k skutočne vlastnenému pozemku, tzv. putatívny titul, ktorý je postačujúci. Jedným z hľadísk ospravedlniteľnosti omylu držiteľa je pomer plochy kúpeného a skutočne držaného pozemku. Z kúpnej zmluvy zo dňa 20.7.2005 v spojení s geometrickým plánom č. 18-6/2004 je evidentné, že žalovaní, resp. ich právni predchodcovia nadobúdali výmeru 615 m². Vzhľadom na uvedené nemôže obstať argument súdu prvej inštancie o údajnej absencii dobromyseľnosti žalovaných. Vychádzajúc z kúpnej zmluvy boli žalovaní, resp. ich právni predchodcovia dobromyseľní v tom, že nadobúdajú výmeru 615 m² s hranicami danými ich faktickým užívaním. Niet žiadneho rozumného dôvodu od žalovaných očakávať, aby sa pred podpisom informovali na aktuálnu výmeru evidovanú v katastri nehnuteľností, keď táto zohľadňovala len historické merania, pričom nové satelitné meranie deklarujúce výmeru 615 m² bolo súčasťou geometrického plánu tvoriaceho prílohu kúpnej zmluvy, na základe ktorého správa katastra povolila vklad vlastníckeho práva v prospech žalovaných, resp. ich právnych predchodcov. Ak by zameranie inej výmery nebolo preukázané a bolo by pochybné, správa katastra by zápis v katastri nehnuteľností nevykonala.

15. V ďalšej časti odvolania žalovaní poukázali na svoje pochybnosti o postupe súdu prvej inštancie a postup zákonnej sudkyne označili za neštandardný. Na pojednávaní dňa 3.10.2019, predvolanie, na ktoré pre pochybenie doručovateľa nebolo žalovaným doručené, súd napriek tomu pojednávanie neodročil a konal v neprítomnosti žalovaných, pričom zo zvukového záznamu je zrejmé, že sudkyňa nabádala žalobcu k vykonaniu znaleckého dokazovania a radila mu ako má konať, aby bol v spore úspešný, čím porušila rovnosť strán. Keď sa žalobca spýtal, či sa ani súkromne nedá poradiť, nasledovalo vypnutie zvukového záznamu. Na ďalšom pojednávaní dňa 27.2.2020 zákonná sudkyňa zamýšľala vyniesť rozsudok, pričom nepostrehla, že sa žalovaní nevyjadrili k znaleckému posudku Ing. Wagnera, pretože im bol doručený tesne pred pojednávaním, čo ich donútilo vzniesť námietky proti posudku až priamo na pojednávaní. Žalovaní sa tak opäť ocitli v situácii, keď súd prvej inštancie favorizoval žalobcu. Na pojednávaní dňa 3.3.2022, keď žalovaná v rámci záverečnej reči poukázala na čiastkový protokol podpísaný vlastníkami v rámci THM sa zákonná sudkyňa prekvapene opýtala, či tento dokument je obsahom spisu, napriek tomu, že bol súdu doručený už dňa 14.10.2020, je súčasťou znaleckého posudku Ing. Jacka a ten istý dokument niekoľkokrát spomína a namieta samotný žalobca vo svojom vyjadrení sa k posudku Ing. Jacka. Z uvedeného podľa odvolateľov je zrejmé, že sudkyňa bola pripravená na pojednávaní dňa 3.3.2022 vyhlásiť rozsudok bez toho, aby mala reálny obraz o obsahu spisu a o jednom z kľúčových dôkazov. Žalovaní sú názoru, že sudkyňa nielenže favorizuje žalobcu a narúša zásadu rovnosti strán, ale zároveň má za cieľ čo najrýchlejšie uzavrieť spis a ukončiť konanie bez vykonania náležitého dokazovania, bez vysporiadania sa s už vykonanými dôkazmi, ignorujúc návrhy žalovaných na vykonanie dokazovania a rezignujúc na odstránenie rozporov medzi oboma znaleckými posudkami.

16. K doručenému odvolaniu žalovaných podal žalobca písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že súd prvej inštancie správne posúdil preukázaný skutkový stav a vyvodil správne právne závery a napadnuté rozhodnutie je vecne správne. Vzhľadom na to navrhol, aby odvolací súd odvolanie zamietol ako nedôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolacie námietky žalovaných považuje za nedôvodné, nepodložené a nespôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bolo žalobe vyhovené, možno ho považovať za zrozumiteľné, preskúmateľné, odôvodnené a presvedčivé, keď spĺňa kritériá v zmysle

§ 220 CSP. Odvolatelia uvádzajú tvrdenia, ktoré sú preukázateľne nepravdivé a veľmi hrubo zarážajúco priamo klamú. Cieľ žalovaných je oddialiť právoplatnosť rozhodnutia. Žalovaní v odvolaní neuvádzajú žiadne nové skutočnosti alebo tvrdenia, s ktorými by sa súd prvej inštancie nebol vysporiadal.

17. Pokiaľ žalovaní v odvolaní uvádzajú, že súd použil argument o údajnom kontrolnom znaleckom posudku až v odôvodnení rozsudku, klamú, pretože zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 27.2.2020 vyplýva, že žalovaná požiadala o poskytnutie dodatočnej lehoty s tým, že chce zvážiť možnosť kontrolného znaleckého dokazovania, čo uviedli aj vo vyjadrení zo dňa 5.5.2020. Rovnako aj zo zápisnice z pojednávania zo dňa 26.5.2020 vyplýva, že právny zástupca žalovaných navrhol súdu vykonať kontrolné znalecké dokazovanie a súd na tomto pojednávaní prijal uznesenie, ktorým kontrolné znaleckého dokazovanie nariadil. Tento posudok plnil účel kontrolného znaleckého dokazovania. Klamstvo žalovaných v tomto smere dokumentuje aj vyjadrenie žalovaných zo dňa 26.6.2020, v ktorom sa uvádza, že žalovaná 1 J. B. kontaktovala za účelom vypracovania nového resp. kontrolného súkromného znaleckého posudku na preskúmanie záverov znalca Ing. Romana Wagnera... Žalobcovi uniká dôvodnosť, prečo žalovaní odrazu v odvolaní tak popierajú vedomosť o tom, že znalecký posudok Ing. Jacka plnil vo vzťahu k znaleckému posudku Ing. Wagnera účel tzv. kontrolného znaleckého posudku, keď pred súdom prvej inštancie ho schvaľovali. Žalovaní v odvolaní tvrdením, že vzhľadom na rozpory medzi posudkami súd pripustil návrh žalobcu na vykonanie dokazovania výsluchom oboch znalcov, s čím žalovaní súhlasili, klamú, pretože z obsahu spisu nijako nevyplýva, že by žalovaní na písomnosť žalobcu zo dňa 13.12.2021 – návrh na doplnenie dokazovania – výsluch znalcov, akokoľvek reagovali. Uvedené klamstvo si žalovaní sami v odvolaní vyvracajú tvrdením, že nepovažovali za potrebné duplicitne navrhovať takýto dôkaz. Keď sa žalobca riadne oboznámil so závermi znaleckého posudku Ing. Jacka zistil, že znalcov nemožno konfrontovať, nakoľko znalec Ing. Wagner postupoval na podklade mapy pred THM a znalec Ing. Jacko postupoval nesprávne na podklade THM a preto žalobca na výsluchu ďalej netrval, súd to akceptoval a až potom právny zástupca žalovaných navrhol rýdzo výsluch znalca Ing. Wagnera. Žalovaní v odvolaní tvrdením, že súd neprihliadol na nimi vznesenú námietku vydržania, klamú. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie sa dostatočným spôsobom vypořiadal s argumentáciou žalovaných a uviedol dôvody, pre ktoré vydržanie nebolo možné. Toto sú len tri najvýraznejšie klamstvá žalovaných, na ktorých postavili odvolanie a takých je v odvolaní viac. V tejto spojitosti žalobca poukázal na povinnosť sporovej strane zakotvenú v § 150 CSP, ktorý je postavený na princípe, v zmysle ktorého ten kto v súdnom konaní klame, bez ďalšieho v spore prehrá. Strana, ktorá porušila ust. § 150 CSP by mala byť v konaní neúspešná bez ohľadu na intenzitu a mieru tohto porušenia, aj bez ohľadu na hmotnoprávne predpoklady pojednávanej veci. Pokiaľ odvolatelia uvádzajú, že nevykonaním nimi navrhnutého výsluchu znalca Ing. Wagnera došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, žalobca uvádza, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. O tomto návrhu pritom bolo rozhodnuté na pojednávaní 3.3.2022 a to zamietnutím a zároveň súd sa v odôvodnení rozhodnutia vyrovnal aj s dôvodmi, pre ktoré tento dôkaz nevykonal. V tejto súvislosti žalobca odkázal na R 125/1999 a uznesenie NS SR z 18.4.2012 sp. zn. 6Cdo 51/2012. Taktiež vyhlásenie strany o tom, že k vykonanému dokazovaniu nemá námietky a nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, v záverečnej fáze súdneho konania, je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a prejavom toho, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvala a teda, že ich berie späť (NS SR sp. zn. 2Tdo 1/2014). Taktiež bolo v právomoci súdu uplatniť sudcovskú koncentráciu konania s odkazom na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 15.11.2018 č.k. II.ÚS 530/2018. Súd prvej inštancie mal oprávnenie zamietnuť návrh žalovaných na výsluch znalca Ing. Wagnera, resp. mohol upustiť od jeho výsluchu a to s prihliadnutím na celý predchádzajúci priebeh konania, keď súd poskytol priestor stranám aj znalcovi Ing. Wagnerovi na písomné vyjadrovanie sa. Žalovaní navrhli doplnenie dokazovania výsluchom znalca Ing. Wagnera na pojednávaní 3.3.2022 po dvoch rokoch od doručenia predmetného znaleckého posudku a preto nemožno hovoriť o včasnosti uplatneného návrhu a bolo namieste aplikovať princíp sudcovskej koncentrácie aj s poukazom na to, že v danom konaní už boli zistené prietahy. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Obdo 43/2018 zo dňa 26.2.2019, Krajského súdu Košice sp. zn. 11Co/276/2019 zo dňa 24.8.2020, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/138/2019 zo dňa 25.3.2020. Odvolaciu argumentáciu žalovaných o potrebe výsluchu znalca Ing. Wagnera je potrebné odmietnuť vzhľadom na účel, pre ktorý by mal byť vykonaný. Bolo by to neefektívnym nerelevantným úkonom predlžujúcim konanie. Nevykonanie výsluchu znalca Ing. Wagnera nie je možné považovať za také nevykonanie dôkazu, ktorý by bol spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť a že by v dôsledku jeho nevykonania vznikol nedostatok v skutkových zisteniach. Odvolaciu argumentáciu žalovaných o potrebnosti výsluchu znalca Ing. Wagnera je potrebné

odmietnuť aj pre jeho nadbytočnosť, nakoľko závery jeho znaleckého posudku boli v konaní potvrdené inými dôkazmi.

18. K tvrdeniu odvolateľov, že súd nemôže sám vyhodnotiť znalecký posudok, žalobca uviedol, že hodnotenie znaleckého posudku podlieha zásadám, ktorými sa spravuje procesné dokazovanie, najmä v zásade voľného hodnotenia dôkazov. Súd síce nemôže nahrádzať znalca, avšak môže hodnotiť osobu znalca a releváciu znaleckého posudku, pričom posudzuje, či obsah znaleckého posudku vôbec vyvodil nejaké poznatky podstatné pre predmet konania. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (v ods. 18) vyplýva, že absencia zákonnej náležitosti vyhlásenia znalca o tom, že si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku bol len jedným z viacerých pochybení znalca Ing. Jacka a teda len jedným z viacerých dôvodov, pre ktoré súd prvej inštancie vyhodnotil jeho znalecký posudok ako dôkaz, z ktorého záverov nemožno vychádzať. Neprístupovanie k znaleckému dokazovaniu zodpovedne, nedodržanie súdom určenej lehoty bez ospravedlniteľného dôvodu, ignorovanie viacerých výziev súdu na predloženie znaleckého posudku, nedodržanie jednej z ďalších predĺžených lehôt, nesprávny postup pri určení priebehu hranice, vznesenie subjektívnych tvrdení bez opory z predložených dôkazných prostriedkov, nezohľadnenie záveru vtedajšieho strediska geodézie pri tvorbe ZMVM, závery v rozpore s úradnými listinami doloženými v spise, absencia vyhlásenia znalca o tom, že si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku, neodborná konverzia analógovej mapy do digitálnej formy s následným svojvoľným neprípustným prispôbovaním si mapy, či vypracovanie znaleckého posudku s už neexistujúceho odboru a podpísanie posudku s už neplatným razítkom, už samo osebe zakladá dôvod pochybovať o hodnovernosti a zo záverov jeho znaleckého posudku nevychádzať. Žalovaní tieto preukázané pochybenia znalca Ing. Jacka účelovo ignorujú. Súd prvej inštancie správne skonštatoval, že postup zvolený Ing. Jackom v znaleckom posudku, kde jedným zo základných kritérií bolo THM je zjavne nesprávny, pričom sa opieral o názor v rozhodnutí I.ÚS 508/2016 – 28, z ktorého aj citoval. Pokiaľ žalovaní v odvolaní namietajú, že táto argumentácia súdu nemôže obstať, nakoľko znalec určoval vlastnícke hranice aj z iných hľadísk, žalobca považoval za potrebné uviesť, že zo znaleckého posudku Ing. Jacka jasne vyplýva, že voči predmetnému geometrickému plánu a voči zakresleniu stavby na danej parcele sa hranice neurčovali, nakoľko to nemá vplyv na priebeh vlastníckej hranice, taktiež určenie hranice voči evidovanému stavu a voči skutkovému stavu by bolo nič neobjasňujúce konštatovanie opierajúce sa o oplotenie bez ďalšieho riešenia podstaty sporu. Určujúcim údajom pri určovaní vlastníckej hranice pozemkov je geometrické určenie nehnuteľnosti, t.j. jeho poloha definovaná práve v mape pred THM, s ktorou pracoval výlučne znalec Ing. Wagner a tak technická otázka, ktorá mala byť v tomto konaní riešená aj zodpovedaná výlučne v jeho znaleckom posudku. Žalobca poukázal na podľa neho zmatečnú a protichodnú argumentáciu žalovaných, keď na jednej strane tvrdia, že jeden znalec nemôže kontrolovať postup iného znalca, no vzápätí odpoveď znalca Ing. Jacka na otázku kontroly postupu znalca Ing. Wagnera podsúvajú, resp. dožadujú sa siahodlhého hodnotenia takejto odpovede. Odôvodnenie hodnotenia odpovede znalca Ing. Jacka na otázku kontroly postupu znalca Ing. Wagnera súdom je dostačujúce už aj vzhľadom na toto protirečenie si žalovaných, a ešte aj správne. Znalec Ing. Jacko vo vzťahu ku kontrole znaleckého posudku Ing. Wagnera uviedol v skutočnosti len tri vety, a to bez podpory v predložených dôkazoch, pričom závery znalca Ing. Wagnera neboli vyvrátené. Ak Ing. Jacko dospel k inému záveru ako Ing. Wagner, tak je to z dôvodu, že znalec Ing. Jacko nepostupoval správne, keď pri určovaní priebehu hranice nevychádzal zo zákresu priebehu hranice v mape pred THM. Taktiež znalec Ing. Wagner zaujal stavisko k námietkam žalovaných v desiatich bodoch plus grafická príloha, a toto nebolo v konaní nikým vyvrátené, ba ani len spochybnené.

19. Žalobca pokračoval, že súd prvej inštancie správne uzavrel, že neboli naplnené podmienky vydržania vlastníckeho práva v časti jeho pozemku žalovanými. Kúpnu zmluvu nemožno považovať za titul zakladajúci dobromyseľnosť žalovaných už aj s poukazom na samotný text, ktorý mal vyvolať pochybnosti o právnych vzťahoch, pretože predávajúci sú vlastníckmi pozemku vo výmere 557 m², ale kupujúci žalovaní kupujú 615 m², žalovaní teda museli mať pochybnosť o výmere kupovaného pozemku, ako aj o hraniciach, tobož, keď žalovaná v konaní uviedla, že geodet J. F. zameriaval skutočný, teda nie právny stav. Už predtým strediskom geodézie pri tvorbe ZMVM boli hranice zamerané pri THM porovnávané s vlastníckymi hranicami a navzájom boli vyhodnotené ako neidentické a žalobcovi aj právnej predchodkyni žalovaných boli z geodézie doručené listy poukazujúce na tento nesúlad. Žalovaní účelovo v odvolaní opomínajú, že v danom prípade došlo k neoprávanej zmene záväzného údaja, a to vlastníckej hranice, čo je neprípustné, k pričleneniu časti parcely žalobcu do parcely žalovaných a pripísaniu výmery na LV žalovaných a takto zlegalizovali zápis na katastri bez vedomia a súhlasu

žalobcu. Za účelové taktizovanie žalovaných žalobca označil, keď na jednej strane tvrdia, že nedošlo k žiadnemu posunutiu vlastníckej hranice, no na druhej strane si nárokuje časť jeho pozemku z titulu vydržania. V tejto súvislosti žalobca odkázal na rozsudok NS ČR sp. zn. 22Cdo/2632/2003 zo dňa 17.3.2004, podľa ktorého geometrický plán nezakladá sám o sebe dobrú vieru držiteľa, a to ani vtedy, ak sa stal neoddeliteľnou súčasťou listín, podľa ktorých má byť prevedený zápis do katastra. Súd prvej inštancie správne poukázal na vzťah k nedobromyseľnosti žalovaných na to, že zanedbali právom predpokladanú bežnú opatrnosť, lebo keď niekto kupuje pozemok, patrí k bežným zvyklostiam, že sa oboznámi s LV, výmerou, vlastníckou hranicou, v danom prípade aj s geometrickým plánom. Napokon právni predchodcovia žalovaných vedeli, že vlastnícka hranica prebieha inak ako hranica užívacia, nikdy spornú časť parcely žalobcu neužívali ako vlastnú, nikdy tam nič nestavali ani si na to nenárokovali, ani neplatili dane, ani to nebolo predmetom dedičského konania po nebohej D., žalobca si na svoje vlastníctvo neustále nárokoval. Žalovaná o nesprávnom priebehu hranice vedela priamo z úst žalobcu pár dní po kúpe, napriek tomu nepozastavila vklad na katastri, nevyvinula žiadnu snahu vec usporiadať. Geodet J. F. vypracoval dotknutý geometrický plán ako podklad ku kúpnej zmluve tak, ako to vyhovovalo žalovaným, nakoľko zároveň bol majiteľom realitnej kancelárie, ktorá sprostredkovala predmetný predaj. Žalobca zdôraznil, že žalovaní v konaní neuniesli dôkazné bremeno a nepreukázali titul nadobudnutia, že by boli legitímnymi vlastníckymi časťami jeho parcely. Žalovaní nemohli byť dobromyseľní vo vzťahu k časti jeho pozemku na základe danej kúpnej zmluvy, keďže dotknutá parcela žalobcu nikdy predmetom tejto kúpnej zmluvy nebola. Žalobcovi musí byť zo strany súdu zabezpečená ochrana jeho právnej istoty, že svoje vlastníctvo, za ktoré riadne platí dane z nehnuteľnosti, nikdy nestratil. Pokiaľ si žalovaní nárokojú na časť pozemku žalobcu len s poukazom na detenciu, tak s odkazom na judikatúru (NS SR sp. zn. 2Cdo/281/2007, 5Cdo/49/2010, 3Cdo/12/2010, 2Cdo/39/2011, Krajský súd v Trnave 24Co/332/2014) samotné dlhodobé užívanie automaticky nezakladá vznik vlastníckeho práva. Najvyšší súd ČR pod sp. zn. 22Cdo/1848/1998 ustálil, že oprávnenosť držby nemôže byť založená na tom, že pozemok bol v minulosti už oplotený. Samotná existencia oplotenia, aj keby bol po celý čas na rovnakom mieste, nepreukazuje dobromyseľnosť držby. Obdobne Krajský súd v Prešove v rozsudku pod sp. zn. 19Co/638/2014 zo dňa 23.6.2016 uvádza, že samotné prípadné oplotenie a užívanie spornej nehnuteľnosti bez súvisiaceho právneho úkonu vo vzťahu k spornej nehnuteľnosti nie je ani domnelým právnym úkonom, od ktorého by mohol navrhovateľ odvodzovať oprávnenú držbu nehnuteľnosti. V danej veci nebola splnená ani podmienka vydržania v zmysle § 134 OZ a to 10 rokov. Napokon právny názor súdu prvej inštancie poukazuje aj na NS SR sp. zn. 5Cdo/260/2008 žalovaní v odvolaní nenamietajú, rovnako ako ani použitý právny predpis. V zmysle II.ÚS 164/2016 vydržanie pozemkov v socialistickom vlastníctve a vecných bremien k nim bolo nemožné. Je teda zrejme, že v danom prípade vydržanie neprichádza ani do úvahy a na uvedenom nič nemení, či by sa jednalo len o časť pozemku, resp. pozemok ako celok.

20. K časti odvolania, v ktorej žalovaní obviňujú súd prvej inštancie z nepripravenosti, favorizovania žalobcu a narušenia rovnosti strán, žalobca uviedol, že tieto zavádzajúce vyjadrenia žalovaných sú cieľené na diskreditáciu súdu prvej inštancie potom ako rozhodol v ich neprospech. Ak by žalovaní mali v priebehu konania takéto podozrenie, s určitosťou by podali sťažnosť na postup súdu, resp. by uplatnili námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi, čo ale zo spisu nevyplýva. Naopak žalobca v konaní vyjadroval podozrenie z favorizovania žalovaných. Na pojednávaní dňa 3.10.2019 sa žalovaní bez ospravedlniteľného dôvodu nezúčastnili a preto súd mal právo pojednávať, pričom pojednávanie trvalo len 25 minút a súd jasne uviedol, že keďže nie sú prítomní žalovaní nebude sa rozoberať právny ani skutkový stav, len sa žalobcu sudkyňa spýtala, či trvá na znaleckom dokazovaní a on odpovedal, že trvá. K pojednávaniu zo dňa 27.2.2020 – súd umožnil žalovanej na pojednávaní, aby sa ústne vyjadrila k znaleckému posudku Ing. Jacka a na jej žiadosť súd poskytol žalovaným dodatočnú lehotu 30 dní na písomné vyjadrenie, ktorú nedodržali a súd im na ich vyjadrenie napriek tomu prihliadol. K pojednávaniu zo dňa 3.3.2022 žalobca uviedol, že súd na pojednávaní jasne uviedol, že sa vyporiada s celou argumentáciou, ukončil dokazovanie a určil termín vyhlásenia rozsudku 31.3.2022. Listina z THM s poukazom na právny názor I.ÚS 508/2016 je pre určenie priebehu vlastníckej hranice irelevantná.

21. Žalovaní vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k znaleckému dokazovaniu uviedli, že žalobca sa účelovou argumentáciou snaží odkloniť pozornosť odvolacieho súdu od vecnej argumentácie žalovaných spočívajúcej v tom, že súd objektívne nemohol, nedisponujúc odbornou spôsobilosťou, relevantne posúdiť dôvodnosť obsiahlych námietok žalovaných voči znaleckému posudku Ing. Wagnera a ani vecné a odborné spochybnenie záverov Ing. Jacka, ktorý správnosť záverov uvedených v posudku Ing. Wagnera poprel. Súd mal pritom Ing. Jacka vyzvať na odstránenie formálnych chýb znaleckého

posudku a ak tak neurobil, mal jeho posudok vyhodnotiť ako odborné vyjadrenie a argumentačne sa s ním vysporiadať. Žalovaní tiež zotrvávajú na názore, že posudok Ing. Jacka nie je kontrolným posudkom vo vzťahu k posudku Ing. Wagnera, ale samostatným znaleckým posudkom. Právne relevantným je to, aký obsah majú uznesenia súdu prvej inštancie z č.l. 359 a 290, ktoré zmienku o povahe posudku Ing. Jacka ako kontrolného, vo svojom výroku neobsahujú. Žalobca opomína, že žalovaní procesne nenamietali návrh žalobcu na vykonanie výsluchu znalca, teda s ním súhlasili a riadne sa na výsluch pripravili. Žalovaní pritom aj po nedostavení sa znalcov na vytýčený termín pojednávania na vykonaní výsluchu oboch znalcov trvali.

22. K otázke vydržania žalovaní uviedli, že odôvodnenie rozsudku k tejto otázke nebolo postačujúce, pretože súd sa nevenoval všetkým aspektom vydržania. Žalovaní v odvolaní podporili svoj právny názor o možnosti vydržania časti pozemku relevantným súdnym rozhodnutím a tiež argumentačne vyvrátili závery súdu prvej inštancie, že by údaj o výmere kupovaného pozemku bez ďalšieho vylučoval dobromyseľnosť žalovaných a ich právnych predchodcov. K dokazovaniu súdom žalovaní uviedli, že nie je pravdivým tvrdenie žalobcu, že by sa žalovaní na pojednávaní 3.3.2022 vyjadrili, že nemajú žiadne návrhy na vykonanie dokazovania, resp. že predložené návrhy berú späť. Naopak, žalovaní sa jednoznačne vyjadrili, že trvajú na vykonaní dokazovania, ktoré navrhli, vrátane výsluchu znalcov. Vyjadrenie žalovaných, že nemajú iné návrhy na vykonanie dokazovania sa vzťahovalo na nové návrhy, teda žalovaní späťvzatie už raz prednesených alebo predložených návrhov, neuvádzali.

23. K predchádzajúcemu vyjadreniu žalovaných žalobca predložil písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že z predmetného vyjadrenia nijako nevyplýva, že by žalovaní zaujali akékoľvek adekvátne stanovisko k jednotlivým bodom žalobcovej argumentácie (žalovaní nedokázali vecne argumentovať, nakoľko celkom zrejme nemali na čom postaviť svoju protiargumentáciu, ktorou by oponovali argumentom žalobcu). Žalovaní len rekapitulujú svoje tvrdenia uvádzané v odvolaní, ktoré sú postavené na klamstve, právne nesprávne, zavádzajúce, irelevantné, nemajúce oporu v spise, v zákone, ani v judikatúre. Žalovaní v tomto konaní dostali odpoveď na všetky podstatné skutkové a právne okolnosti prípadu. Ani žalobca, ani súd neboli oprávnení nahrádzať pasivitu žalovaných. Žalobca v plnom rozsahu zotrváva na svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaných.

24. Pretože odvolací súd bol toho názoru, že pre rozhodnutie veci sú rozhodujúce i ust. § 129, § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré prvoinštančný súd pri rozhodovaní nepoužil, výzvou zo dňa 16.5.2023 vyzval strany, aby sa k možnému použitiu týchto ustanovení na vec v zmysle § 382 CSP vyjadrili.

25. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení, reagujúc na uvedenú výzvu odvolacieho súdu, uviedol, že § 134 ods. 1 OZ upravuje inštitút vydržania vlastníckeho práva, pričom podmienky pritom stanovené musia byť splnené kumulatívne. Následne poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/332/2014, z ktorého okrem iného citoval, že aj v prípade preukázania nerušeného užívania nehnuteľnosti počas vydržacej doby, nemožno si úspešne uplatniť vznik vlastníckeho práva vydržaním, ak navrhovateľ neunesie dôkazné bremeno v časti preukázania existencie titulu začatia užívania, t.j. držby, s čím súvisí aj preukázanie dobromyseľnosti držby. Hoci by aj v konaní bolo preukázané faktické ovládanie veci navrhovateľom, ako aj výkon práva a vôľa nakladať s vecou ako so svojou, v predmetnej veci nebol preukázaný poctivý (hodnoverný) titul, od ktorého sa odvíja dobromyseľnosť držby. Pokiaľ teda navrhovatelia nemajú žiaden relevantný titul, od ktorého by mohli odvodzovať dobromyseľnosť svojej držby, je už nadbytočným skúmať relevantné nadobudnutie vlastníckeho práva ich právnymi predchodcami. Žalobca ďalej zdôraznil, že má za to, že pre použitie označených ustanovení nie sú dané dôvody, nakoľko neexistuje žiadny právny titul, z ktorého by žalovaní mohli odvodzovať vlastnícke právo k časti jeho pozemku. Vo veci neprichádza do úvahy možnosť vydržania podľa § 134 OZ a preto uvedenú otázku by súd nemal v tomto konaní skúmať ani ako predbežnú. Žalobca má za to, že súd prvej inštancie otázku vydržania riešil nad rámec, na základe správnej aplikácie a interpretácie zákonných ustanovení a jeho záver o nesplnení podmienok vydržania je vecne správny a v súlade s vykonaným dokazovaním. V predmetnom konaní vydržanie jednoznačne neprichádza ani do úvahy, čo podoprel aj konkrétnymi rozhodnutiami najvyšších súdnych autorít v súvislosti s čím žalobca odkázal na svoje vyjadrenia zo dňa 20.1.2020, 27.2.2020, 31.1.2022, záverečnú reč z 3.3.2022 a vyjadrenie k odvolaniu žalovaných z 19.5.2022. Predmetom konania je určenie priebehu vlastníckej hranice pozemkov. Za vlastníka je v takom prípade vždy považovaný ten, v prospech práva ktorého svedčí nadobúdaci titul, a tým je žalobca. V predmetnom konaní mal súd jednoznačne za preukázané, že diely č. 1 a 2 prináležia

k jeho parc. č. 34/4 a je ich legitímnym vlastníkom. Nárok žalovaných na časť jeho pozemku nie je dôvodný. Argumentácia žalovaných poukazujúca na detenciu, resp. samotné užívanie, po právnej stránke neobstojí. Ako pravý vlastník žalobca nemôže byť svojho vlastníckeho práva, ktoré je navyše chránené Ústavou SR, zbavený, práve naopak, musí mu byť zabezpečená jeho ochrana, keďže podľa judikatúry: „neoprávnené vydržanie je zásahom do vlastníckeho práva doterajšieho vlastníka“. Tak, ako uviedol v záverečnej reči, zamietnutie žaloby by bolo rozhodnutím v rozpore s obsahom spisu a stav právnej neistoty by naďalej trval, nakoľko takéto rozhodnutie by nebolo spôsobilé znížiť výmeru na jeho LV. Naopak, ak by odvolací súd potvrdil prvoinštančný rozsudok, odstránil by sa nezákonný stav a každý z účastníkov by vlastnil a užíval svoje vlastníctvo v rozsahu, aké každému po právnej stránke patrí. Je presvedčený, že rozsudok súdu prvej inštancie treba potvrdiť, nakoľko je vecne správny a spravodlivý.

26. Žalovaní 1, 2 a 3 vo svojom vyjadrení k predmetnej výzve podanom prostredníctvom ich právneho zastúpenia, k § 129 OZ uviedli, že preukázali, že časť dotknutých pozemkov vymedzenú spornou hranicou užívali dobromyseľne ako vlastnú a držali ju výlučne pre seba a to už od kúpy pozemkov. Zároveň preukázali, že táto dobromyseľnosť existovala už pri držbe právnych predchodcov žalovaných a to M. D.. Pred kúpou dotknutých pozemkov žalovanou 1 a právnym predchodcom žalovaných 2 a 3 boli tieto satelitne zamerané, bola prepočítaná aj skutočná výmera a boli preradené z registra E do registra C, pričom zameranie zodpovedá reálnemu užívaniu žalovanými a ich právnymi predchodcami a to až po pôvodné dosiaľ existujúce oplotenie, v rozsahu ktorého žalovaní dotknuté pozemky aj reálne držali a držia, užívali a užívajú ako svoje vlastné. Sporná časť pozemkov je spôsobilým predmetom vydržania, pričom táto medzera bola preklenutá rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov, napríklad rozhodnutím Krajského súdu v Trnave zo dňa 24.3.2019 sp. zn. 25Co/76/2018.

27. K § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1 OZ žalovaní uviedli, že dobromyseľnosť držby bola daná už pri držbe spornej časti pozemkov M. D., ktorá dobromyseľne ako vlastník držala spornú časť pozemkov až po oplotenie. S poukazom na § 130 ods. 1 OZ v prípade pochybnosti o dobromyseľnosti držiteľa sa predpokladá, že držba je oprávnená. Majú za to, že zo žiadnych dôkazov predložených žalobcom nevyplýva, že by pani D. mala mať vedomosť o tom, že nie jej vlastníčkou spornej časti pozemkov. Ani právny predchodca žalobcu – B. N. – nikdy nespochybovali hranicu pozemkov v rozsahu, v akom bola užívaná M. D. a v súčasnosti žalovanými. Žalovaní následne citovali z listu ÚGKaK SR zo dňa 2.4.2015 č. OKI-2105-2015-375, podľa ktorého z pohľadu katastra možno vo všeobecnosti konštatovať, že priebeh hranice medzi dotknutými pozemkami podľa údajov katastra (platnej katastrálnej mapy) zodpovedá skutočnému stavu v teréne, ktorý doteraz nebol spochybnený. Za platný priebeh hranice je preto potrebné považovať ten, ktorý bol určený GP č. 18-6/2004 slúžiacom ako podklad k právnemu úkonu kúpnej zmluvy č. V-2366/05... Tieto údaje sú hodnoverné a záväzné, pokiaľ sa nepreukáže opak. Ak by žalovaná 1 a právny predchodca žalovaných 2 a 3 spornú časť pozemkov nenadobudli už kúpnu zmluvou z 20.7.2005, museli ju nadobudnúť vydržaním a to s ohľadom na dĺžku oprávnenej držby pani M. D. ako ich právnym predchodcom. Pozemky nie sú primárne identifikované ich výmerou, ale ich hranicami, pričom predmetom prevodu je vždy pozemok s takto určenými hranicami bez ohľadu na evidovanú veľkosť ich výmery. Ak teda pani M. D. držala a užívala pôvodnú parcelu registra E v rozsahu vymedzenom vlastným oplotením, evidovaným vo výmere 557 m² a podkladom pre následný GP č. 18-6/2004 bolo satelitné zameranie, ktorým sa výmera len upresnila, nemožno dospieť k záveru, že by ona a následne žalovaní neboli vo svojej držbe dobromyseľní. Niet žiadneho rozumného dôvodu od žalovaných očakávať, aby sa pred podpisom informovali na aktuálnu výmeru v katastri, keď táto zohľadňovala len historické merania, pričom nové satelitné zameranie deklarujúce výmeru 615 m² bolo súčasťou geometrického plánu tvoriaceho prílohu kúpnej zmluvy, na základe ktorého vtedajšia správa katastra povolila vklad vlastníckeho práva v prospech žalovaných, resp. ich právnych predchodcov. Ak by zameranie inej výmery nebolo preukázané a bolo by pochybné, správa katastra by zápis v katastri nehnuteľností nevykonala. Keďže správa katastra zápis vykonala, boli žalovaní nepochybne dobromyseľní v tom, že nadobudli výmeru 615 m².

28. Ďalšie podania v odvolacom konaní strany do spisu nedoručili.

29. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku – ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie

dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania v intenciách uplatnených odvolacích dôvodov dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výrokoch vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 CSP).

30. Predmetom konania bol žalobou, po pripustení prvoinštančným súdom jej zmeny na pojednávaní uznesením zo dňa 27.2.2020 (č.l. 205 spisu), uplatnený nárok žalobcu na určenie priebehu hranice medzi dotknutými pozemkami žalobcu a žalovaných v rozsahu podľa výroku I. preskúmaného rozsudku, na určenie vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnostiam v rozsahu podľa výroku II. preskúmaného rozsudku a zároveň uloženie povinnosti žalovaným 1, 2 a 3 spoločne a nerozdielne vypratať a odovzdať žalobcovi časti nehnuteľnosti označené vo výroku III. preskúmaného rozsudku.

31. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý je v danom prípade viazaný ako rozsahom, tak i dôvodmi uplatnenými v odvolaní, bolo posúdiť, či boli naplnené odvolacie dôvody uplatnené žalovanými v zmysle § 365 ods. 1 písm. b), že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovaným, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, písm. d) tohto ustanovenia, či konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, písm. e) tohto ustanovenia, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, písm. f), že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h) tohto ustanovenia, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a to v kontexte s obsahom odvolania žalovaných popísanom vyššie.

32. Prioritne bolo potrebné vysporiadať sa s otázkou vydržania dotknutých nehnuteľností vychádzajúc z nasledujúcich právnych a teoretických východísk.

33. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. (ďalej aj len OZ) držbu a vydržanie až do novelizácie zákonom č. 131/1992 Zb. t.j. do 1. 4. 1983 neupravoval. Podľa § 135a ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení novely č. 131/1982 Zb. platnej od 1.4.1983, v znení účinnom až do 31.12.1991, (na ktorý prvoinštančný súd odkázal) použitého s poukazom na § 865 ods. 1 OZ, vydržaním nebolo možné nadobudnúť právo k pozemku, ktorý je v socialistickom vlastníctve alebo ku ktorému má socialistická organizácia právo užívania podľa osobitných predpisov. Podľa § 8 ods. 2 zák. č. 109/1964 Zb. Hospodársky zákonník, socialistickým spoločenským vlastníctvom je celospoločenské vlastníctvo, družstevné vlastníctvo, ako aj vlastníctvo spoločenských a iných socialistických organizácií.

34. Keďže užívanie sporných častí pozemkov pokračovalo i po nadobudnutí účinnosti novely Občianskeho zákonníka č. 509/1991 Z.z. po 1.1.1992, v ktorom je vydržanie upravené odlišne, bolo potrebné otázku vydržania tiež posúdiť podľa úpravy účinnej od 1.1.1992, s poukazom na ust. § 868 Občianskeho zákonníka.

35. V zmysle § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka v účinnom znení, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu desať rokov ak ide o nehnuteľnosť. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia do doby podľa ods. 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

36. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

37. Podľa § 129 Občianskeho zákonníka držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou, alebo kto vykonáva právo pre seba.

38. Podľa platnej občianskoprávnej úpravy (od novelizácie Občianskeho zákonníka vykonanej zákonom č. 509/1991 Zb. s účinnosťou od 1. januára 1992), sa oprávnený držiteľ stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu desiatich rokov, ak ide o nehnuteľnosť (§ 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje len splnenie podmienky oprávnenej držby po dobu desať rokov; žiadne ďalšie podmienky pre dôsledok stanovený v dispozícii (nadobudnutie vlastníctva) nestanovuje. Preto k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním dôjde, pokiaľ sú v dobe po nadobudnutí účinnosti uvedenej novely Občianskeho zákonníka splnené predpoklady stanovené v hypotéze citovanej právnej normy. Do doby, počas ktorej mal oprávnený držiteľ vec v držbe, je potrebné započítať aj držbu, vykonanú pred 1. januárom 1992. Nemožno totiž prehliadnúť, že už držba na základe ust. § 132a ods. 1 z.č. 131/1982 Zb. bola všeobecne prípustná bez akéhokoľvek obmedzenia; súčasťou skutkovej podstaty vydržania však bola len obmedzene (nevzťahovala sa na právnické osoby a na nehnuteľnosti, ktoré nemohli byť v osobnom vlastníctve). Nová právna úprava (zák. č. 509/1991 Zb.) držbu uskutočňovanú do 31. decembra 1991 nekvalifikuje odlišne, len ju započítava do dĺžky nevyhnutnej vydržacej doby (pozri § 868 a § 872 ods. 6 Občianskeho zákonníka). Pritom však účinky súhrnnej právnej skutočnosti (t.j. právnej skutočnosti, ktorá viedla k vydržaniu) mohli nastať najskôr 1. januárom 1992 (rozsudok NS SR č. 3Cdo 80/01 z 30.10.2001).

39. Z vyššie uvedeného prehľadu právnej úpravy vyplýva, že v priebehu celého rozhodného obdobia, kedy bolo vydržanie prípustné, sa na získanie vlastníckeho práva vyžadovalo naplnenie zákonom stanovených podmienok: okrem spôsobilého subjektu (všetky osoby spôsobilé nadobúdať vlastnícke právo) a spôsobilého predmetu držby (veci hnutel'né a nehnuteľné a iné majetkové hodnoty so zákonnými obmedzeniami), existencia dobromyseľnej držby veci, uplynutie zákonom stanoveného času, v ktorom má oprávnený držiteľ vec v držbe (pri nehnuteľnostiach desať rokov).

40. Jedným z predpokladov vydržania je, že držba musí byť oprávnená. Vo všeobecnosti pod oprávnenou držbou treba rozumieť faktické ovládanie veci, resp. vykonávanie práva spojené s vôľou nakladať s vecou ako so svojou v dobrej viere, že držiteľovi táto vec, resp. právo patrí. Oprávnená držba predpokladá, že držiteľ je v dobrej viere, že mu vec alebo právo patrí a že je v tejto dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam; uvedené podmienky pritom musia byť splnené súčasne. Dobrá viera spočíva v presvedčení držiteľa, že je vlastníkom veci, ktorú drží, alebo subjektom práva, ktoré vykonáva, poprípade, že sú dané právne skutočnosti, ktoré majú za následok vznik vykonávaného práva, napriek tomu, že v skutočnosti tomu tak nie je. Pre naplnenie dobrej viery nestačí negatívne presvedčenie držiteľa, že nepôsobí bezprávie, ale je treba pozitívneho presvedčenia, že mu vec alebo právo náleží. Ide o psychický stav, o vnútorné presvedčenie subjektu, ktoré samo osebe nemôže byť predmetom dokazovania. Možno ale o nej usudzovať z okolností, za ktorých sa tento psychický stav navonok prejavuje. Tvrdenie držiteľa o tom, že mu vec patrí musí byť preto podložené konkrétnymi objektívnymi okolnosťami, z ktorých sa dá usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa bolo dôvodné. Zo zákona vyplýva, že držiteľ musí byť v dobrej viere vzhľadom ku všetkým okolnostiam. Či je držiteľ v dobrej viere alebo nie treba preto vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska – osobného presvedčenia samotného držiteľa a vždy je treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej normálnej opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať nemal, resp. nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. Dobrá viera zaniká v okamžiku, keď sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec alebo právo patrí. Na tom nič nemení skutočnosť, že držiteľ bude v tomto prípade naďalej subjektívne v dobrej viere (rozhodnutie NS SR sp. zn. 22Cdo 1253/99). Dôkazné bremeno preukázania právneho dôvodu držby zaťažuje toho, kto tvrdí, že došlo k vydržaniu.

41. Okolnosti nastúpenia dobromyseľnosti teda vždy súvisia s nejakým omylom, s ktorým je spojené presvedčenie držiteľa, že nadobudol vlastníctvo k veci alebo mu patrí výkon práva. Takýto omyl môže mať skutkovú alebo právnu povahu. Relevantným pre nastúpenie dobromyseľnosti je však len ospravedliteľný omyl. Omyl je ospravedliteľný iba vtedy, ak k nemu došlo napriek tomu, že myliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého vyžadovať. Omyl môže byť nielen skutkový (napr. neexistencia nadobúdacej zmluvy, či neplatnosť zmluvy), ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo v neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Vzhľadom na všeobecne (aj v oblasti súkromného práva) známu zásadu ignorantia iuris non excusat (neznalosť zákona neospravedlňuje), vyplývajúcu zo samotnej podstaty práva, právny omyl držiteľa, vychádzajúci z jednoznačne formulovaného ustanovenia zákona

platného v dobe, kedy sa držiteľ ujal držby, nie je ospravedlniteľný. Len výnimočne možno takýto omyl ospravedlniť, a to v prípadoch, keď je znenie zákona nejasné a pripúšťa rôzny výklad (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 1.3.2011, sp. zn. 5 Cdo 30/2010, tiež rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28.9.2010, sp. zn. 5 Cdo 234/2009).

42. S poukazom na vyššie uvedené vydržanie časti parcely je v zásade možné. Je to praktické najmä v prípadoch, keď niekto nadobudne vlastníctvo k pozemku a súčasne sa uchopí držby časti alebo celého susedného pozemku. Právnym titulom vydržania je v takom prípade nadobúdaci titul ku skutočne vlastnenému pozemku, i keď ide o tzv. putatívny titul, je postačujúci (porovnaj rozsudok NS ČR sp. zn. 22Cdo 1398/2000).

43. Podľa ustálenej súdnej judikatúry tiež platí, že pokiaľ sa nadobúdateľ nehnuteľnosti chopí držby časti parcely, ktorú nekúpil, môže byť so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že je vlastníkom i tejto časti. Jedným z hľadísk pre posúdenie ospravedlniteľnosti omylu držiteľa je v takomto prípade i pomer plochy kúpeného a skutočne držaného pozemku. Dobrá viera držiteľa musí byť v danej veci teda posudzovaná i z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu od každého subjektu práva požadovať mal alebo mohol mať pochybnosti, že plocha – výmera držaného pozemku zodpovedá ploche uvedenej v nadobúdacom titule. Podmienkou teda je, aby držal sporný pozemok na základe ospravedlniteľného omylu. (mutatis mutandis rozsudok NS ČR zo dňa 9.3.2000 sp. zn. 22Cdo 1848/98).

44. S poukazom na všetko vyššie uvedené odvolací súd sa nestotožňuje s vysloveným názorom súdu prvej inštancie, bližšie ani nezodôvodneným, že nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním k časti nehnuteľnosti je vylúčené. Žiadne dotknuté ustanovenie slovenského právneho poriadku vydržanie časti parcely nevylučuje a poukázaná judikatúra vydržanie časti nehnuteľnosti výslovne pripúšťa. V tomto smere je odvolacia argumentácia žalovaných dôvodná.

45. Následne bolo potrebné vyriešiť otázku, či došlo k vydržaniu sporných častí nehnuteľností či už predchádzajúcou vlastníčkou pani M. D., resp. jej právnymi nástupcami – dedičmi O. B., G. P., Q. C. a tiež žalovanými, príp. ich právnym predchodcom A. E., ktorý spolu so žalovanou 1 od dedičov M. D. dotknuté nehnuteľnosti nadobudol kúpnu zmluvou.

46. Podľa obsahom spisu preukázaného, M. D. nadobudla nehnuteľnosť parc. č. 34/1 o výmere 557 m² – zastavané plochy v celosti na základe pridelovej listiny zo dňa 20.7.1972. Predchádzajúcim vlastníkom susednej parcely č. 34/4, aktuálne vo vlastníctve žalobcu, boli Reštaurácie n.p., ktoré okolo roku 1975 vybudovali medzi dotknutými parcelami dosiaľ jestvujúce oplotenie. Žalobca dotknutú nehnuteľnosť kúpil v dražbe dňa 20.7.1991.

47. Podľa cit. § 135a ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.4.1983 do 31.12.1991 nebolo možné nadobudnúť vlastníctvo vydržaním k pozemku, ktorý bol v socialistickom vlastníctve alebo ku ktorému mala socialistická organizácia právo užívania. Keďže predmetný pozemok parc. č. 34/4 bol v socialistickom vlastníctve (§ 8 ods. 2 zák. č. 109/1964 Zb. Hospodársky zákonník), prípadne pozemkom, ku ktorému mala socialistická organizácia Reštaurácie n.p. právo užívania, nebol do 20.7.1991, kedy ho nadobudol žalobca, spôsobilým predmetom vydržania. Rovnaký názor vyslovil aj ÚS SR pod II. ÚS 164/2016. Preto bolo možné o prípadnom vydržaní v danom prípade uvažovať až od 20.7.1991. Žalobca pritom tvrdil, že M. D. od neho, keď v roku 1991 susednú nehnuteľnosť nadobudol, vedela, že oplotenie nie je postavené v správnej línii v jeho neprospech, ktoré tvrdenie nebolo v prvoinštančnom konaní popreté (§ 366 CSP) a preto sa považuje za nesporné (§ 151 ods. 2 CSP). Nasvedčuje tomu i to, že Spáva geodézie a kartografie v Bratislave listom zo dňa 19.11.1991 žalobcovi oznámila, že pozemok (ktorý vydražil) nie je právne usporiadaný, s tým, že treba byť vytyčený parc. o výmere 800 m², ak sa dá, alebo zamerať skutočný stav a usporiadať. M. D. preto nemohla byť od roku 1991 dobromyseľná v tom, že jej dotknutá časť nehnuteľnosti patrí, v dôsledku čoho nemohlo dôjsť z jej strany k vydržaniu. M. D. zomrela dňa X.X.XXXX. Podľa osvedčenia o dedičstve Okresného súdu Galanta č.k. 10D 105/2004, Dnot 70/2004, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 21.8.2004, dedičmi po nej sa stali jej deti, O. B., G. P. a Q. C., pričom predmetom dedenia bola okrem iného i dotknutá nehnuteľnosť v k.ú. H. I. zapísaná na LV č. XXXX rodinný dom súp. č. XXXX na parc. č. 34/1, pozemok parc. č. 34/1 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 557 m². Podľa tvrdenia žalobcu už v žalobe, v konaní nepopretého (§ 151 ods. 1 CSP) dcéra p. D. p. P. vedela o nezrovnalostiach vo výmerách v neprospech

žalobcu a s požiadavkou na ich usporiadanie sa obrátil aj na ďalšiu jej dcéru p. B.. Ani dedičia po p. D. teda nemohli byť dobromyseľní o tom, že im dotknuté časti nehnuteľnosti patria a neboli držiteľmi oprávnenými. Títo dedičia následne kúpnu zmluvou zo dňa 20.7.2005 predali dotknuté nehnuteľnosti – rodinný dom súp. č. XXXX na parc. č. 213 a parc. č. 34/1 A. E. (nebohému manželovi žalovanej 1) a žalovanej 1. A. E. zomrel a právnymi nástupcami po ňom sa stali manželka a jeho deti, aktuálne žalovaní 2 a 3. Správa katastra na základe predmetnej kúpnej zmluvy pod v.z. 91/2005 zapísala do LV č. XXXX ako vlastníkov kupujúcich a to podľa geometrického plánu č. 18-6/2004, ktorým namiesto pôvodných vznikli nové pozemky parc. č. 213/1 zastavané plochy o výmere 240 m², parc. č. 213/2 zastavané plochy o výmere 78 m² a parc. č. 214 o výmere 270 m² záhrady, teda spolu o výmere 615 m², čo predstavuje výmeru o 58 m² väčšiu, ako výmera parc. č. 213, parc. č. 34/1 pôvodne zapísaná na LV č. XXXX vo výmere 557 m². Pritom podľa § 70 zák. č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností... platí, že údaje katastra (uvedené v § 7) sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak, ide teda o vyvrátenú právnú domnienku. Žalovaná 1 vo svojom písomnom vyjadrení z 25.3.2018 (č.l. 106) uviedla, že pár dní po uzatvorení kúpnej zmluvy ich kontaktoval žalobca s tým, že pozemok ktorý im predali je menší a rozdiel vo výmere (medzi 615 m² a 557 m²) patrí žalobcovi. Z vyššie popísaného vyplýva, že ani žalovaní, resp. ich právni predchodca nemohli byť dobromyseľní o tom, že im dotknuté časti daných nehnuteľností patria, čím nebola splnená základná zákonná podmienka vydržania.

48. Odhliadnuc od uvedeného, odvolací súd je tiež názoru, že žalovaní, resp. ich právny predchodca a žalovaná 1 už pri uzavretí predmetnej kúpnej zmluvy nemohli byť dobromyseľní o tom, že im predmetné pozemky vo výmere ako bola alternatívne uvedená v kúpnej zmluve a zapísaná v LV XXX m², patria. Zo samotného čl. 1 predmetnej kúpnej zmluvy vyplýva, že predávajúci sú spoluvlastníkmi dotknutých nehnuteľností vo výmere 557 m² a zároveň v rozpore s tým v danom článku sa uvádza, že podľa označeného geometrického plánu nehnuteľnosti majú inú rozdielnu výmeru 615 m², teda o 58 m² vyššiu, pričom vysvetlenie tohto rozporu sa v predmetnej kúpnej zmluve nenachádza. Iba v označenom geometrickom pláne, na ktorý sa kúpna zmluva odvoláva č. 18-6/2004 vypracovaného J. B. F., je poznámka, že rozdiel výmer 58 m² vznikol nesprávnym určením výmer pôvodných parciel. Samotný geometrický plán pritom nemôže založiť dobrú vieru, že sporná časť pozemkov žalovaným patrí (NS ČR 22 Cdo 2632/2003). Tiež z pôvodného LV č. XXXX, na ktorý sa predmetná kúpna zmluva odvoláva, vyplýva výmera prevádzaných parciel 557 m². Dobrú vieru dotknutej osoby, teda jej pozitívne presvedčenie, že jej vec patrí, je pritom potrebné posudzovať so zreteľom ku všetkým okolnostiam danej veci a hodnotiť ju objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska. Odvolací súd je toho názoru, že žalovaná 1 a jej nebohý manžel už pri uzatváraní predmetnej kúpnej zmluvy, a ani neskôr po zápise novej výmery v katastri nehnuteľností na základe danej kúpnej zmluvy, s prihliadnutím na bežnú opatrnosť, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu od každého požadovať, mali a mohli mať dôvodné pochybnosti, že im pozemky vo výmere ako boli neskôr zapísané na LV, patria. Nadobúdatelia totiž už v okamihu nadobúdania daných nehnuteľností predmetnou kúpnu zmluvou boli oboznámení so skutočnosťami (obsiahnutými v čl. 1 predmetnej zmluvy), ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že im pozemky v celej výmere 615 m² patria. Na tom pritom nič nemení skutočnosť, že by nadobúdatelia ako držitelia boli naďalej subjektívne v dobrej viere (rozhodnutie NS SR sp. zn. 22Cdo 1253/99).

49. Zhrnúc vyššie uvedené, odvolací súd uzatvára, že k vydržaniu sporných častí nehnuteľností žalovanými, ani ich právnymi predchodcami nedošlo.

50. Ďalšou základnou otázkou, ktorú bolo potrebné vyriešiť bolo určenie priebehu hraníc medzi pozemkom vo vlastníctve žalobcu E-KN 34/4 zapísaným v LV č. XXX kat. úz. H. I. a pozemkami v spoluvlastníctve žalovaných 1, 2 a 3 C-KN 213/, C-KN 214 zapísanými v LV č. XXXX k.ú. H. I.. Za týmto účelom boli vyhotovené dva znalecké posudky. Súkromný znalecký posudok predložený žalobcom znalca Ing. Romana Wagnera č. 13/2019 (č.l. 166 a n. spisu) a následne znalecký posudok znalca Ing. Miloša Jacka, PhD. č. 7/2021 (č.l. 410 a nasl.) ustanoveného Okresným súdom Galanta uznesením č.k. 26C/354/2015-290 zo dňa 18.6.2020, v spojení s uzneseniami č.k. 26C/354/2015-311 zo dňa 20.8.2020 a č.k. 26C/354/2015-359 zo dňa 4.3.2021. V poradí druhý znalecký posudok Ing. Jacka prvoinštančný súd v preskúmanom rozsudku označuje ako kontrolný, hoci to nemá oporu v CSP, ktorý kontrolné znalecké dokazovanie, resp. kontrolný znalecký posudok nepozná (§ 206 a nasl.), na rozdiel od OSP účinného do 30.6.2016, ktorý v § 127 ods. 2 umožňoval preskúmať znalecký posudok aj inému znalcovi, vedeckému ústavu alebo inej inštitúcii.

51. Je faktom, že znalecký posudok Ing. Jacka v rámci znaleckej doložky (č.l. 466), ktorá je neoddeliteľnou súčasťou znaleckého posudku, neobsahoval v rozpore s ust. § 17 ods. 6 zák. č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a s § 209 ods. 3 CSP analogicky, vyhlásenie znalca o tom, že si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku. Táto časť znaleckej doložky v predmetnom znaleckom posudku absentovala. Keďže sa ale jednalo zrejme o formálnu chybu v podanom znaleckom úkone, prvoinštančný súd ako zadávateľ mal a mohol s poukazom na ust. § 17 ods. 7 písm. b) cit. zák. vyzvať znalca na doplnenie znaleckého posudku o túto chýbajúcu časť znaleckej doložky. Prvoinštančný súd tak neurobil, hoci v preskúvanom rozsudku absenciu tejto zákonnej náležitosti znaleckej doložky vytýka. Napriek tomu sa obsahovo zaoberal znaleckým posudkom Ing. Jacka PhD. a jeho závery bral do úvahy a vyhodnocoval, pričom dospel k záveru, že postup zvolený týmto znalcom, kde jedným zo základných kritérií bol priebeh hranice zameraný pri THM, je zjavne nesprávny.

52. Odvolací súd sa rozhodol tento nedostatok odstrániť a výzvou zo dňa 17.5.2023 vyzval znalca Ing. Miloša Jacka, PhD., aby v zmysle § 17 ods. 7 písm. b), ods. 8 a ods. 9 zák. č. 382/2004 Z.z. o znalcoch... odstránil formálnu chybu v podanom znaleckom úkone doplnením znaleckej doložky v bode V. znaleckého posudku č. 7/2021 o vyhlásenie o tom, že si je vedomý následkov vedome nepravdivého posudku podľa § 17 ods. 6 citovaného zákona. Na túto výzvu znalec zareagoval podaním zo dňa 30.5.2023 doručeným odvolaciemu súdu dňa 5.6.2023, predložením doplnenia č. 1 k znaleckému posudku č. 7/2021, v ktorom v bode V. Znalecká doložka je obsiahnuté vyhlásenie „Znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku“. Predmetné doplnenie č. 1 daného znaleckého posudku bolo doručené obom stranám sporu.

53. Obsah znaleckého posudku č. 13/2019 Ing. Wagnera, ktorý dospel k záveru, že hranica prebiehajúca medzi pozemkami KN-C č. 213/1 a 214 k pozemkom KN-C č. 212 nie je identická s hranicou prebiehajúcou medzi pozemkami evidovanými v mape evidencie nehnuteľností (mapa pred THM) parc. č. 34/3 a 34/4 a pozemkami parc. č. 34/1 a 34/2, je zhrnutý vyššie v ods. 3 tohto odôvodnenia a závery znalca Ing. Jacka PhD., ktorý dospel k záveru, že priebeh hranice v teréne vymedzený existujúcim oplotením medzi pozemkami KN-C č. 213/1, 214 a pozemkom KN-E č. 34/4 v k.ú. H. I., zodpovedá vlastníckej hranici zobrazenej v katastrálnej mape s tým, že užívacia hranica zodpovedajúca existujúcemu oploteniu je totožná s vlastníckou hranicou, teda k opačnému záveru, ako Ing. Wagner, je popísaný vyššie v ods. 4 tohto odôvodnenia.

54. Pre posúdenie predmetu daného konania a teda určenie priebehu hranice pozemkov medzi dotknutými parcelami nie je a nemôže byť rozhodujúci ich priebeh zistený technicko-hospodárskym meraním (v texte aj len THM), ktoré v danom katastrálnom území prebehlo v roku 1983. V tejto súvislosti prvoinštančný súd správne odkázal na rozhodnutie I.ÚS 508/2016-28 zo dňa 17.8.2016, v ktorom Ústavný súd SR odobril závery všeobecných súdov, že THM bolo iba technickým úkonom zameraným na upresnenie užívacích vzťahov k nehnuteľnostiam, ktoré však nemohlo žiadnym spôsobom ovplyvniť predtým existujúci rozsah vlastníckeho práva a to ani za preukázania prejavenej súhlasu s takto zameranou hranicou. Samotný takýto súhlas za predpokladu, že zameraná užívacia hranica nie je v súlade s predchádzajúcim stavom priebehu vlastníckej hranice, totiž nie je titulom pre prevod vlastníckeho práva k tej časti, v ktorej sa predchádzajúca hranica odchyľuje od novozameranej hranice na základe THM. K prechodu alebo prevodu vlastníckeho práva totiž môže dôjsť iba na základe titulov ustanovených v zákone a za taký nemožno považovať THM ani za situácie, že vlastníci susedných pozemkov s takýmto zameraním súhlasili.

55. Zo zadanej znaleckej úlohy aj z obsahu znaleckého posudku Ing. Wagnera vyplýva, že jeho úlohou bolo určiť priebeh hranice medzi dotknutými pozemkami vzhľadom k hraniciam pôvodných pozemkov evidovaných v mapách výslovne pred THM. Zadanie predmetného znaleckého posudku bolo teda v súlade so závermi vo vyššie citovanom rozhodnutí ÚS SR. Na základe takto zadaného odborného posúdenia veci znalec Ing. Wagner dospel k záveru, že hranica medzi dotknutými pozemkami KN-C p.č. 213/1, 214 a pozemkom KN-C p.č. 212 nie je identická s hranicou medzi pozemkami evidovanými v mape evidencie nehnuteľností (mapa pred THM) p.č. 34/3, 34/4 a pozemkami p.č. 34/1, 34/2, pričom rozdiel priebehu hraníc zobrazil v prílohe 4 znaleckého posudku. Podľa znalca podľa mapových podkladov sa existujúce oplotenie nenachádza na hranici oddeľujúcej pôvodné pozemky. Vlastnícka hranica medzi pôvodnými pozemkami tak, ako bola pred THM evidovaná v mape evidencie nehnuteľností je v znaleckom náčrte definovaná ako spojnica bodov č. 1, 2 a 3. Prílohu č. 3 tohto

znaleckého posudku tvorí súťaž analógovej mapy evidencie nehnuteľnosti s aktuálnou katastrálnou mapou, z ktorej je zrejмый posun hraníc. Znalec Ing. Wagner zároveň uviedol, že technickým podkladom pre zápis pozemkov KN-C č. 213/1, 213/2 a 214 do LV bol Geometrický plán č. 18-6-2004 J. F. (ktorý bol vyhotovený k predmetnej kúpnej zmluve, ktorou nadobudli nehnuteľnosti žalovaná 1 a právny predchodca žalovaných) pričom v tomto geometrickom pláne boli nesprávne stotožnené hranice pôvodného pozemku p.č. 34/1 s pozemkami KN-C č. 213/1, 213/2 a 214 a zápisom tohto geometrického plánu bola zmenená výmera pôvodného pozemku parc. č. 34/1 z 557 m² a 615 m².

56. Pokiaľ ide o posudok znalca Ing. Jacka, PhD. jemu zadané úlohy pod bodmi 1 až 7, ktorých formulovanie prvoinštančný súd podľa odôvodnenia v ods. 8 preskúmaného rozsudku ponechal na žalovaných, nevystihujú predmet daného konania a neriešia podstatu daného sporu, ktorou je určenie priebehu vlastníckej hranice. Takýmito otázkami a zároveň nadväznými odpoveďami znalca bez výpovednej hodnoty k predmetu daného sporu je otázka č. 1 či zodpovedá priebeh hranice v teréne vymedzený existujúcim oplotením medzi dotknutými pozemkami vlastníckej hranici zobrazenej v katastrálnej mape, ako i otázka č. 2 podľa ktorej znalec mal prešetriť priebeh hranice medzi dotknutými pozemkami voči evidovanému právnemu stavu a voči skutkovému stavu, keďže je nesporné, že existujúce oplotenie medzi pozemkami a teda aj aktuálny skutkový stav zodpovedá aktuálnej hranici zobrazenej v katastrálnej mape, resp. evidovanému právnemu stavu, čo ale neznamená, že tento je správny, zodpovedajúci skutočným vlastníckym vzťahom. Pokiaľ znalec v odpovedi na otázku 2 uvádza, že stav pred THM mapovaním a v súčasnosti je totožný, takýto záver nie je v znaleckom posudku bližšie preskúmateľne zdôvodnený a ani podložený, súčasťou znaleckého posudku nie je súťaž hraníc pozemkov registra C katastra nehnuteľností a hraníc pozemkov zobrazených v mape pred THM, z ktorej by bol tento záver zjavný (na rozdiel od prílohy č. 3 v znaleckom posudku znalca Ing. Wagnera). O nepodloženosti záveru tohto znalca svedčí aj to, že parc. č. 34/4 je parcelou registra E, čo znamená, že pri THM bolo zistené, že hranice pozemkov evidované v starých mapách evidencie nehnuteľností s hranicami novovytvorených pozemkov pri THM neboli identické (č.l. 169). Z listu Okresného úradu Galanta, katastrálny odbor zo dňa 18.12.2019 (č.l. 189) vyplýva, že v roku 2000 boli po THM neprevzaté EN p.č. 34/1 a 34/2 vymazané z LV č. XXXX a zapísaná bola KN-E p.č. 34/1 o výmere 557 m². I z listu Správy geodézie a kartografie v Bratislave, stredisko geodézie N. zo dňa 29.11.1991 (č.l. 191) adresovaného žalobcovi v súvislosti s privatizáciou dotknutej nehnuteľnosti vyplýva, že nehnuteľnosť nie je právne usporiadaná, keď pozemok nie je usporiadaný, treba buď vytyčiť parcelu o výmere 800 m² ak sa dá, alebo zamerať skutočný a usporiadať. Z uvedeného vyplýva nesúlad skutočného stavu dotknutých parciel so stavom právnym. Pokiaľ ide o otázku č. 3 (určiť priebeh hranice medzi pozemkami KN-C p.č. 213/1, 214 a pozemkov KN-E p.č. 34/4 vzhľadom ku Geometrickému plánu č. 22-2630-761-75) sám znalec uviedol, že tento geometrický plán nemá na určenie priebehu vlastníckej hranice vplyv. Obdobne k otázke č. 5 na základe ktorej mal znalec určiť priebeh hranice medzi dotknutými pozemkami vzhľadom k zakresleniu stavby – rodinného domu na parc. č. 213/2, znalec uviedol, že zakreslenie tejto stavby nemá vplyv na priebeh hranice medzi dotknutými pozemkami. Keďže ako bolo uvedené vyššie, pre posúdenie priebehu vlastníckej hranice nie je rozhodujúci jej priebeh zameraný pri THM, je vzhľadom na predmet konania irelevantná aj otázka č. 4 uložená znalcovi, na základe ktorej mal určiť priebeh hranice medzi dotknutými pozemkami vzhľadom k hraniciam pozemkov určeným THM a vzhľadom k údajom v preberacom protokole. Na základe 6. úlohy mal Ing. Jacko posúdiť správnosť záverov znalca Ing. Wagnera. Odhliadnuc od toho, že CSP nepozná inštitút kontrolného znaleckého posudku a teda možnosť preskúmania v konaní predloženého znaleckého posudku iným znalcom, v dôsledku čoho takto formulovaná úloha znalca je neprípustná, nanajvýš mohol byť v poradí druhý znalec požiadaný o vysvetlenie svojich iných záverov vo vzťahu k predchádzajúcemu znaleckému posudku. Odhliadnuc od toho je potrebné prisvedčiť názoru vyslovenému prvoinštančným súdom v preskúmanom rozsudku (ods. 18), že odpoveď znalca Ing. Jacka, PhD. na túto otázku je argumentačne nepresvedčivá, keďže v podstate uvádza iba to, že dospel k inému záveru ako znalec Ing. Wagner, ktorý „najpravdepodobnejšie“ vychádza len zo zákresu priebehu hranice v mape pred THM, pričom nepracoval s geometrickými plánmi, podľa ktorých došlo k vytvoreniu predmetných nehnuteľností a ktoré boli podkladom k prevodu vlastníckych práv. Takáto strohá bližšie nevysvetlená a nepodložená argumentácia je nepostačujúca k vyvráteniu záverov znalca Ing. Wagnera.

57. Návrh na nariadenie znaleckého dokazovania znaleckým ústavom, ak závery znalcov sú v zrejmom rozpore, v zmysle § 207 ods. 3 CSP, žiadna zo strán nepodala a súd takéto znalecké dokazovanie nemôže nariadiť ex officio bez návrhu. Jediným relevantným v konaní potom zostal znalecký posudok predložený znalcom Ing. Wagnerom. Znalec Ing. Wagner vo svojom znaleckom posudku č. 13/2019

náležitú a rozhodujúcu úlohu na základe ktorej mal určiť priebeh hranice medzi pozemkami KN-C p.č. 213/1, 214 a pozemkom KN-C p.č. 212 v k.ú. H. I. vzhľadom k hraniciam pôvodných pozemkov evidovaných v mapách pred THM, jednoznačne vyriešil, tak, že tieto hranice nie sú identické s hranicou prebiehajúcou v mape evidencie nehnuteľností, pričom svoje závery vysvetlil a podložil pripojenými prílohami. Odvolací súd zhodne s prvoinštančným (ods. 18 preskúmaného rozsudku) nenadobudol pochybnosť o správnosti záverov tohto znaleckého posudku, keď výhrady žalovaných voči nemu neboli preukázané ako dôvodné.

58. Pokiaľ ide o námietku odvolateľov, že súd nepripustil nimi navrhnutý dôkaz výsluchom znalca Ing. Wagnera, prvoinštančný súd tento svoj postup v súlade s CSP riadne v preskúmanom rozsudku odôvodnil (ods. 18). V zmysle § 185 ods. 1 CSP iba súd rozhodne, ktorý z navrhnutých dôkazov vykoná, súd teda nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonávať všetky navrhnuté dôkazy. Právny zástupca žalovaných na pojednávaní prvoinštančného súdu dňa 3.3.2022 (č.l. 543) navrhoval výsluch znalca Ing. Wagnera iba s odôvodnením, že existuje rozpor medzi znaleckými posudkami, ktorý možno odstrániť týmto výsluchom, bez bližšej konkretizácie. Prvoinštančný súd rozhodol, že tento dôkaz nevykoná. V tejto súvislosti je dôvodnou argumentácia prvoinštančného súdu, že poukázané nedostatky znaleckého posudku Ing. Jacka výsluchom znalca Ing. Wagnera nemôžu byť odstránené. Dôvodnosť výsluchu iba znalca Ing. Wagnera nemôže byť daná výlučne tým, že existuje rozpor medzi danými dvoma znaleckými posudkami, za situácie, že posudok Ing. Wagnera nevzbudzuje pochybnosti. Odvolací súd zhodne s prvoinštančným uzatvára, že výsluch znalca Ing. Wagnera nebol s poukazom na vyššie uvedené potrebným ani dôvodným a vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania a jednoznačné a podložné závery znaleckého posudku znalca Ing. Wagnera, by bol nadbytočný. Nevykonaním dôkazu výsluchom znalca Ing. Wagnera teda nedošlo k naplneniu odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

59. Pokiaľ odvolatelia namietajú postup prvoinštančného súdu, keď mal podľa nich favorizovať žalobcu, odvolací súd takýto postup z odvolateľmi poukázaného nezistil, keď z daného zvukového záznamu takýto záver priamo nevyplýva, a žalovaní ani námietku zaujatosti sudkyne nepodali. Ak žalovaní nemali dostatok času na vyjadrenie sa k znaleckému posudku, mohli za tým účelom požiadať o odročenie pojednávania. Ak odvolatelia namietajú, že sudkyňa nemala vedomosť o v spise založenom dôkaze, takúto situáciu nemožno subsumovať pod nesprávny procesný postup súdu. Odvolací súd je vzhľadom na uvedené toho názoru, že nebol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovaným, aby uskutočňovali im patriace procesné práva a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod toto ust. spadá výlučne len ten procesne nesprávny postup súdu, ktorého dôsledky dosahujú (až) takú intenzitu, že porušujú právo na spravodlivý proces, čo v danom prípade vytýkaným nebolo naplnené.

60. Ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu odvolateľa zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, vzhľadom na uvedené závery už irelevantnú a nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, i s poukazom na princíp hospodárnosti konania (čl. 17 OSP), odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

61. Keďže s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, nebolo zistené naplnenie žiadneho z odvolacích dôvodov uplatnených žalovanými, potom odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výrokoch vecne správny, včítane závislého a vzhľadom na spôsob prvoinštančného rozhodnutia i správneho výroku o náhrade trov prvoinštančného konania, s použitím § 387 CSP potvrdil (výroku I.).

62. V odvolacom konaní plne úspešnému žalobcovi vzniklo v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP právo na plnú náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešným žalovaným, pričom o nároku na náhradu trov bol povinný v zmysle § 262 ods. 1 CSP rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa konanie končí. Dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov v zmysle § 257 CSP pritom neboli stranami tvrdené, ani ich odvolací súd nezistil. O výške náhrady trov konania potom rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Odvolací súd preto vo výroku II. rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným 1, 2 a 3 v plnom rozsahu.

63. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).